

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ТА СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ,
ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ І СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

О. В. Пуніна, О. Є. Соловей

**ЛІТЕРАТУРНІ ДИСЦИПЛІНИ
ЗА ВИБОРОМ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Методичні вказівки для здобувачів вищої освіти
ОС «Бакалавр» та ОС «Магістр»

Вінниця
2025

УДК 82.0:378.091.214.18.016(072)

Л 642

*Затверджено на засіданні вченої ради
факультету іноземної та слов'янської філології
Донецького національного університету імені Василя Стуса
(протокол № 7 від 30 січня 2025 р.)*

Укладачі:

Ольга Пуніна, канд. філол. наук, доц. кафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури;

Олег Соловей, канд. філол. наук, доц. кафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури.

Рецензенти:

Ірина Гарбера, канд. філол. наук, доц. кафедри загального та прикладного мовознавства і слов'янської філології;

Валерія Пилипак, канд. філол. наук, ст. викладачка кафедри загального та прикладного мовознавства і слов'янської філології.

Л 642 Літературні дисципліни за вибором здобувача вищої освіти: методичні вказівки для здобувачів вищої освіти ОС «Бакалавр» та ОС «Магістр» / уклад. О. Пуніна, О. Соловей. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2025. 68 с.

Методичні вказівки до літературних дисциплін за вибором здобувача вищої освіти включають змістові модулі, списки літератури, плани і завдання до практичних занять – до навчальних дисциплін із літератури за вибором здобувача вищої освіти за період навчання другого-сьомого семестрів.

УДК 82.0:378.091.214.18.016(072)

© Пуніна О. В., 2025

© Соловей О. Є., 2025

© ДонНУ імені Василя Стуса, 2025

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Василь Стус. Людина й абсурдна доба.....	5
Мета і завдання дисципліни	5
Змістові модулі	5
Література до навчальної дисципліни.....	7
Завдання і матеріали з дисципліни	8
Заборонена література.....	11
Мета і завдання дисципліни	11
Змістові модулі	11
Література до навчальної дисципліни.....	13
Завдання і матеріали з дисципліни	14
Українська ідентичність	25
Мета і завдання дисципліни	25
Змістові модулі	25
Література до навчальної дисципліни.....	27
Завдання і матеріали з дисципліни	28
Теорія і практика сторителінгу	37
Мета і завдання дисципліни	37
Змістові модулі	37
Література до навчальної дисципліни.....	38
Завдання і матеріали з дисципліни	39
Основи літературної творчості.....	45
Мета і завдання дисципліни	45
Змістові модулі	45
Література до навчальної дисципліни.....	46
Завдання і матеріали з дисципліни	47
Літературна робітня (поезія).....	54
Мета і завдання дисципліни	54
Змістові модулі	54
Література до навчальної дисципліни.....	55
Завдання і матеріали з дисципліни	56

ВСТУП

Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачами Донецького національного університету імені Василя Стуса відбувається відповідно до «Положення про індивідуальну освітню траєкторію здобувачів вищої освіти у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса». З метою створення освітніх можливостей для реалізації розвитку здобувача університет пропонує вибір освітніх компонентів і засвоєння компетентностей та додаткових результатів навчання за період навчання другого-сьомого семестрів. Відповідно до локальних та нормативних документів здобувачі мають право на вибір навчальних дисциплін в обсязі, що становить не менше як 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених освітньо-професійними програмами Донецького національного університету імені Василя Стуса.

Це навчально-методичне видання покликане представити матеріали до літературних дисциплін за вибором здобувача вищої освіти, а саме: «Василь Стус. Людина й абсурдна доба», «Заборонена література», «Українська ідентичність», «Теорія і практика сторителінгу», «Основи літературної творчості», «Літературна робітня (поезія)». Загальні компетентності, що будуть сформовані у здобувача вищої освіти внаслідок опанування літературних дисциплін: здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ВАСИЛЬ СТУС. ЛЮДИНА Й АБСУРДНА ДОБА

Мета і завдання дисципліни

Мета: осмислення унікальної постаті Василя Стуса в біографічній, етичній, творчій площинах як самоактуалізованої особистості, яка своєю поведінкою і вчинками викликала здивування, а також його товариського кола (Алла Горська, Євген Сверстюк, Іван Світличний, Надія Світлична, Іван Дзюба, Лесь Танюк, Борис Довгань, Світлана Кириченко, Юрій Бадзьо та інші), що всупроти «абсурдної доби» / тоталітарної влади творило літературне, кінематографічне, театральне, монументальне мистецтво, було інтелектуально-креативним потенціалом України 60–70-х рр. ХХ ст.

Завдання: розуміти культурно-історичні умови розвитку творчої особистості в тоталітарній системі; знати біографію письменника, вільно володіти фактажем, пов'язаним із його життєтворчістю, добою митця; виявляти ерудицію і творчий потенціал у роботі з художніми творами Стуса; знати життя і творчість унікальних людей, що входили до творчо-товариського кола Василя Стуса – шістдесятників, деталі їхнього нищення тоталітарною системою (Алла Горська, Іван Світличний, Іван Дзюба, Опанас Заливаха, Михайлина Коцюбинська та інші).

ЗМІСТОВІ МОДУЛІ

Модуль 1. Постать Василя Стуса в біографічній, етичній, творчій площинах

Тема 1. Контрапункти життя і творчості Василя Стуса. Родовід. Рахнівка – Донецьк (Сталіно). Дитинство і психологічні травми. Формування світогляду, життєва позиція. Час інтелектуально насиченого і суперечливого навчання на історико-філологічному факультеті Сталінського державного педагогічного інституту. Морально-етичні імперативи. Студентство, армія, вчителювання.

Тема 2. Категорії істини, добра і краси у становленні письменника. Художньо-документальна стрічка «Просвітлої дороги свічка чорна. Пам'яті Василя Стуса» (Станіслав Чернілевський). Творче самоствердження. Ранні вірші другої половини 50-х – кінця 60-х рр. ДЕЛО № 13 / ВЕ 1339. Жінки у житті Василя Стуса. Горлівсько-донецький період. Донецьке товариське коло (Володимир Міщенко, Борис Дорошенко, Василь Захарченко, Олег Орач та ін.).

Тема 3–4. Київський період. Навчання Василя Стуса в аспірантурі Інституту літератури ім. Т. Шевченка. Час кшталтування і наполегливої праці над собою, що ознаменується появою рукописів поетичних збірок «Круговерть» (1964), «Зимові дерева» (1968–1969), «Веселий цвинтар» (1968–1970), літературознавчих праць

«Феномен доби», «Зникоме розцвітання», низки літературно-критичних текстів, художньої прози, сценаріїв, перекладів із доробків Й. В. Гете, Р. Рільке, Б. Брехта, П. Целяна та інших. Дружба з Іваном Світличним, Аллою Горською, Михайлиною Коцюбинською, Генріхом Дворком. Творча постать Івана Світличного, життєва трагедія.

Тема 5. Участь у протесті на знак репресій над українською інтелігенцією в кінотеатрі «Україна». «Тіні забутих предків» Сергія Параджанова. Поетика й естетика кіно. Михайлина Коцюбинська – товаришка, її життєтворчість. Наукові пошуки Коцюбинської. Дружина Валентина Попелюх.

Тема 6–7. Стус й Алла Горська. Горська-художник. Опанас Заливаха. Трагічна смерть Алли Горської. Інтелектуально-креативний потенціал (Микола Лукаш, Григій Тютюнник, Феодосій Роговий, Іван Миколайчук, Микола Вінграновський та ін.) радянської епохи як тло, її ключові маркери абсурдизму. Скульптор Борис Довгань. Режисер Лесь Танюк.

Тема 8. Психічно-інтелектуальна сутність автора. Мотивація і самоактуалізація творчої особистості. Художній потенціал прози Василя Стуса. Антирежимна інтенційність. Експресіоністична образність. Модус індивідуального етичного опору. Розкриття «біографії душі».

Тема 9. Перший арешт Василя Стуса, початок роботи над поетичною збіркою «Час творчості / Dichtenszeit» як час етичного і творчого самозбереження. Семен Глузман. Спогади Романа Корогодського (Стус – людина нетутешня). Кримінальна справа № 47. Відбуття покарання в таборах у Мордовії, заслання в селищі ім. Матросова Тенькінського району Магаданської області, робота над поетичною збіркою «Палімпсести», останнє побачення і прощання з батьком у Донецьку. Хто такий Іван Дзюба? «Палімпсести».

Тема 10. Повернення до Києва, вступ до Української Гельсінської групи, творча робота над «Палімпсестами» (київська версія) і другий арешт. Кримінальна справа № 5. Актуалізація у 2020 р. (судова «заборона» книги «Справа Василя Стуса»). Епістолярна спадщина Василя Стуса: кардіограма розуму і серця. Лист як форма існування. Творча майстерня. Психологія літературної творчості. Василь Стус – перекладач. Біографічно-інформаційний пласт. Смерть у Кучино. «Тюремні» друзі (Василь Овсієнко, Леонід Бородін, Михайло Хейфец та ін.). Перепоховання. Післяслово («Птах піднебесний» Світлани Кириченко, погляд Євгена Сверстюка).

Тема 11. Василь Стус як мистецький проєкт. Образ креатора в пластично-зображальних творах Володимира Сороки, Бориса Довганя, Віктора Зарецького, Опанаса Заливахи, Марії Савки-Качмар, Рафаеля Багаутдінова, Ярослава Троцька, Бориса Плаксія, Олександра Боргардта, Анатолія Бурдейного, Валерія Франчука, Андре Жоліве, Володимира Слєпченка й інших. Кінематографічна художньо-інтерпретаційна модель креатора. Образ Василя Стуса в художньо-документальному й ігровому кіно. Короткометражки Романа Веретельника «Палімпсест», Антона

Щербакова «День незалежності. Василь Стус», художній фільм «Заборонений» режисера Романа Бровка. Театральна модель художнього образу Василя Стуса. Експресіоністична парадигма. Медійний образ Василя Стуса (телебачення, інтернет-видання, газети, журнали, творчі заходи тощо). Міфологізація, кітчевість, штампи, деформація образу.

ЛІТЕРАТУРА ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Василь Стус: Поет і Громадянин. Книга спогадів та роздумів / упоряд. В. Овсієнко. Київ: ТОВ «Видавництво “Кліо”», 2013. 684 с.
2. Дзюба І. Різьбяр власного духу (Василь Стус). Дзюба Іван. З криниці літ: у 3 т. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006–2007. Т. 3: Літературні портрети; Дніпровський меридіан; Зі спогадів. 2007. С. 602–629.
3. Кириченко С. Птах піднебесний. Спогади про Василя Стуса / перед. сл. Юрія Бадзя. Київ: Смолоскип, 2016. 160 с.
4. Коцюбинська М. Листи і люди. Роздуми про епістолярну творчість. Київ: Дух і Літера, 2009. 584 с.
5. Молода нація: альманах [спецвипуск]: Василь Стус: Двадцять років після смерті: сучасне сприйняття і переосмислення. 2006. Число 1(38). 400 с.
6. Не відлюбив свою тривогу ранню... Василь Стус – поет і людина: спогади, статті, листи, поезії / упоряд. О. Орача (Комара). Київ: Український письменник, 1993. 400 с.
7. Нецензурний Стус. Книга у 2-х частинах. Частина 1 / упоряд. Б. Підгірного. Тернопіль: підручники і посібники, 2002. 336 с.
8. Нецензурний Стус. Книга у 2-х частинах. Частина 2 / упоряд. Б. Підгірного. Тернопіль: підручники і посібники, 2003. 320 с.
9. Пуніна О. Людина без шкіри. Психотип Василя Стуса. Брустурів: Дискурс, 2022. 160 с.
10. Соловей О. Є., Пуніна О. В., Жилін М. В. Василь Стус. Відлуння і наближення: науково-популярний нарис / ред. В. В. Мозгунов. Вінниця: Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2017. 152 с.
11. Стус Д. Василь Стус: Життя як творчість. Київ: Факт, 2005. 368 с.
12. Achilli Al. La lirica di Vasyl' Stus. Modernismo e intertestualità poetica nell'Ucraina del secondo Novecento. Firenze: Firenze University Press, 2018. 374 p.
13. Стусознавчі зошити: науковий альманах: зошит третій / за ред. О. Солов'я й О. Пуніної. Вінниця: Простір Літератури, 2017. 106 с.
14. Stus Wasyl. ...Ten jeszcze jeden okruch Ukrainy, wybrał i przełożył Andrzej Nowak, wstępem opatrzył Włodzimierz Mokry, Stus Wasyl. ...Іще один кавалок з України / вибрав і переклав: Анджей Новак, вступ: Володимир Мокрий. Kraków: Wydawnictwo «Szwajpolt Fiol», 2011. 200 s.

ЗАВДАННЯ І МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

№ 1

Перегляд художньо-документального фільму «Просвітлої дороги свічка чорна. Пам'яті Василя Стуса» [режисер С. Чернілевський, 1992 р. URL: <http://1576.ua/video/14>] і визначення іпостасей Василя Стуса у стрічці (коментар, ілюстрації, власний погляд).

№ 2

Робота з літературно-побутовими матеріалами – спогадами про Василя Стуса. Прочитати кілька спогадів (на власний вибір) і за цими спогадами зробити психологічний профіль Василя Стуса: відзначені фізіологічні особливості, риси характеру, риси, які оприявнюють «розум», «емоцію», «інтуїцію», «сенсорику», його дух.

Спогади у виданнях:

✓ Василь Стус: В житті, творчості, спогадах та оцінках сучасників / упоряд. Осип Зінкевич і Микола Французенко. Балтимор-Торонто: Смолоскип, 1987. 463 с. URL: <http://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/1732/file.pdf>

✓ Василь Стус: Поет і Громадянин. Книга спогадів та роздумів / упоряд. В. Овсієнко. Київ: ТОВ «Видавництво “Кліо”», 2013. 684 с.

✓ Кириченко С. Птах піднебесний. Спогади про Василя Стуса / перед. сл. Юрія Бадзя. Київ: Смолоскип, 2016. 160 с.

✓ Не відлюбив свою тривогу ранню... Василь Стус – поет і людина: спогади, статті, листи, поезії / упоряд. О. Орача (Комара). Київ: Український письменник, 1993. 400 с. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Orach_Oleh/Ne_vidliubyv_svoiu_tryvohu_ranniu_Vasyl_Stus__poet_i_liudyna.pdf

✓ Нецензурний Стус. Книга у 2-х частинах. Частина 1 / упоряд. Б. Підгірного. Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. 336 с. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Pidhirnyi_Bohdan/Netsenzurnyi_Stus_Chastyna_1.pdf

✓ Нецензурний Стус. Книга у 2-х частинах. Частина 2 / упоряд. Б. Підгірного. Тернопіль: Підручники і посібники, 2003. 320 с. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Pidhirnyi_Bohdan/Netsenzurnyi_Stus_Chastyna_2.pdf

№ 3

Обрати кілька поезій зі збірки Василя Стуса «Веселий цвинтар». Прокоментувати змістову і смислову наповненість обраних віршів.

Література:

✓ Стус В. Твори: у 4 т., 6 кн. Львів: Просвіта, 1994–1999. Т. 1. Кн. 1: Зимові дерева. Веселий цвинтар. Круговерть. 1994. 431 с. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Stus_Vasyl/

№ 4 (Кіносеанс)

Здобувач вищої освіти бере участь у перегляді художнього фільму «Тіні забутих предків» Сергія Параджанова. Поділитися враженнями щодо поетики й естетики фільму: <https://www.youtube.com/watch?v=aOpWuaITOm0>

№ 5

Переглянути документальний фільм «Алла Горська» (<https://www.youtube.com/watch?v=64h7TpEmjg8>; <https://www.youtube.com/watch?v=u52R7j7V8IU>; <https://www.youtube.com/watch?v=RNqN1DhTUAc>; <https://www.youtube.com/watch?v=kBXd13CuTQU>).

Чим вражає ця жінка і мисткиня, подруга Василя Стуса?

№ 6

Ознайомитися із працею: Пуніна О. Характер Василя Стуса як основа психотипу письменника. *Слово і Час*. 2019. № 10. С. 3–13. URL: <https://il-journal.com/index.php/journal/article/view/927>

У чому особливість характеру Василя Стуса?

№ 7 (Читанка)

Прочитати повість Василя Стуса «Подорож до Щастівська» (https://chtyvo.org.ua/authors/Stus_Vasyl/Tvory_Tom_4/). Поділитися читацькими враженнями.

№ 8

Обрати кілька творів із поетичної збірки Василя Стуса «Час творчості» (https://chtyvo.org.ua/authors/Stus_Vasyl/Tvory_Tom_2/). Прокоментувати змістову і смислову наповненість обраних віршів.

№ 9

Висловити власну думку щодо «заборони» 19 жовтня 2020 р. книги «Справа Василя Стуса». Інформаційні матеріали на тему: <https://www.youtube.com/watch?v=I7Jo18kUUUE&t=39s>; <http://surl.li/vgbfra>

№ 10

Поділитися враженнями від того, як скульптори і художники втілили у життя мистецькі проєкти, пов'язані з особистістю Стуса (художні засоби, зміст, смисл) – обрати 3–4 роботи: малюнок Олександра Хорунжого «Василь Стус» (1963), робота Юрка Овчаренка «Великомученики слова» (1990), картина Флоріана Юр'єва «Нескорений. Хрест Василя Стуса» (2002), малюнок на марці Юрія Кульбашника, малюнок Нікіти Тітова «Василь Стус» (2019); ex libris Стуса авторства Григорія

Сивоконя, малюнок «Василь Стус» (1998) Миколи Кумановського, малюнок Олега Шупляка «Василь Стус. Доля» (2013), карикатура Юрія Журавля, стилізація-малюнок Михайла Присташа; барельєф Стусу (2001) на будівлі філологічного факультету Донецького національного університету авторства Віктора Піскуна й Леоніда Бріня, гранітна стела в селі Рахнівка (2007) скульпторів Володимира Смаровоза та Віктора Басистого, ювілейна монета «Василь Стус» (2008) художника і скульптора Володимира Атаманчука, львівський пам'ятник Василю Стусу (2016) авторства Віталія Думина; зображення Василя Стуса на іменній гарматі, виготовленій львівським товариством «Кіш» у 1990 р., рельєф «Василь Стус» (2017) Романа Домашича, скульптурний портрет письменника, виконаний Анатолієм Бурдейним для ДонНУ імені Василя Стуса у 2019 р.

Література:

✓ Пуніна О. Василь Стус як мистецький проект: вектор образотворчого експресіонізму. *Стусознавчі зошити*: зошит третій: науковий альманах. Вінниця: Простір Літератури, 2017. С. 39–61. URL: https://docs.wixstatic.com/ugd/27809c_73124c10e3df407daa7989540069e602.pdf

№ 11 (Кіносеанс)

Переглянути короткометражку Романа Веретельника «Палімпсест» або короткометражку Антона Щербакова «День незалежності. Василь Стус». Яким витворено Стуса у фільмі? Ваші враження.

Джерела:

✓ Палімпсест: фільм; режисер Р. Веретельник. 2014 р. *Музей Василя Стуса*. URL: <https://stus.com.ua/video/>

✓ День незалежності. Василь Стус: короткометражний фільм; режисер А. Щербаков. 2016 р. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=IEHA67gKl-s>

✓ Пуніна О. Інтерпретація особистості Василя Стуса в художній стрічці Романа Веретельника «Палімпсест». *Актуальні проблеми української літератури і фольклору*: наук. збірник. Вип. 25. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2017. С. 108–116. URL: <http://japul.donnu.edu.ua/article/view/6097/6124>

Творча робота

Акція під назвою «Інакший / Інакша» – творча робота, що здійснюється у такому форматі: дії автора, за якими глядачі спостерігають у режимі реального часу. Проводиться з метою популяризації творчої особистості Василя Стуса чи дотичних до його життя і часу креаторів серед студентів / містян / родини / мережових друзів тощо.

ЗАБОРОНЕНА ЛІТЕРАТУРА

Мета і завдання дисципліни

Мета: осмислення пласту західноєвропейської, української та американської художньої літератури як безперервного процесу в ракурсі її суспільного неприйняття: життєтворчість письменників, яка була заборонена в різні культурно-історичні епохи через суперечності з прийнятими релігійними, політичними, соціальними чи сексуальними нормами; засвоєння відомостей про життєтворчість письменників, літературні твори яких було заборонено для публікації, читання і зберігання, життя яких піддавалося утискам і звинуваченням, осуду, усвідомлення причин і наслідків такої заборони, контекстів, що виникали довкола впродовж наступних епох.

Завдання: знати життєтворчість письменників, літературні твори яких було заборонено для публікації, читання і зберігання, життя яких піддавалося утискам і звинуваченням, осуду, серед них – Джованні Боккаччо, Франсуа Війон, Франсуа Рабле, Мольєр, Маркіз де Сад, Гете, Гюстав Флобер, Артюр Рембо, Тарас Шевченко, Леся Українка, Девід Лоуренс, Генрі Міллер, Гео Шкурупій, Михайль Семенко, Микола Зеров, Володимир Свідзінський, Володимир Сосюра, Віктор Петров, Василь Стус, Олесь Ульяненко та інші, усвідомлювати причини і наслідки такої заборони.

ЗМІСТОВІ МОДУЛІ

Модуль 1. Суспільне неприйняття художньої літератури в культурно-історичні періоди від відродження до межі ХІХ–ХХ ст.

Тема 1. Сенсуалізм і культ особистості в епоху Відродження: неприйнятне. Антропоцентризм. «Декамерон» Боккаччо в Індексі заборонених книг. Микола Лукаш й український переклад «Декамерона» (1964). Заборонена екранізація «Декамерона» (1971) П'єра Паоло Пазоліні. Екстравагантний Франсуа Рабле і його гуманістичний памфлет «Гаргантюа та Пантагрюель»: засудження, переслідування, легенди. Життєтворчість Франсуа Війона. «Франсуа Війон» Віктора Петрова. Війон як кінообраз (художній фільм Сержа Мейнара «Я, Франсуа Війон, крадій, убивця, поет»).

Тема 2. Мольєр – анархо-король. Французькі просвітники проти суспільних забобонів і глупства. Непересічний Гете. Філіп Солерс про Мольєра й «секс Просвітництва». Становлення Мольєра-комедіанта. Скандали, пов'язані з його особистим життям. Класицистична драматургія Мольєра і заборона на театральні вистави. «Слово, що стало людиною» (Вольтер). Вилучена і спалена література

Дені Дідро. Інтелектуалізм проти церковного невігластва. Маркіз де Сад: творчість понад усе, звинувачення, скандали, принципи. Кінематографічний Маркіз де Сад. Екранізація П'єра Паоло Пазоліні «Сало, або 120 днів Содому» (1976) і заборони. Стимули творчої діяльності Гете. Роман «Страждання молодого Вертера» (1774). Тема самогубства та її осуд. Ефект Вертера. Екранні версії роману: фільм «Гете» (2010) Філіпа Штольця.

Тема 3. Дитячий світовий бестселер: ракурс толерантності. «Пригоди Олівера Твіста» (1838) Чарлза Дікенса і питання толерантності. Екранізований Олівер Твіст. «Хатина дядька Тома» (1851) Гаррієт Бічер-Стоу: осмислення в американській літературі життя чорношкірих рабів. Рівність, расизм, антигуманність, релігія... – погляд письменниці.

Тема 4. Жінка, зображена письменниками XIX ст. «Червона літера» (1850) Натанієля Готорна. Духовне обличчя пуритан, проблема збочених уявлень про гріх і справедливість. Цькування твору в США. «Цнотливий терор». Флобер-самітник. Володимир Єрмоленко про письменника. Роман Гюстава Флобера «Пані Боварі» (1856): чи справді порочить? Образа громадської моралі? Емма сьогодні.

Тема 5. Українська класика під заборною. Тарас Шевченко: інтерпретації. Заборнені твори з «Кобзаря». Шевченко і XX ст.: заборона на мистецьке переосмислення (Алла Горська та ін.). Леся Українка: дочка Прометея чи «Notre Dame d'Ukraine»? Скандал у незалежній Україні довкола версії про стосунки Лесі Українки з Ольгою Кобилянською. Дискурс особистих стосунків. Художній фільм Нани Джанелідзе «Леся Українка. Узлісся» (2021). «Бояриня» (1910) Лесі Українки як антиколоніальна драма.

Модуль 2. Заборонена література модернізму

Тема 6. Нова літературна еротика: під заборною. Модернізм як спосіб мислення. Роман «Коханець леді Чаттерлей» (1928) Девіда Лоуренса. Секс як основа стосунків чоловіка і жінки. Звільнення людської сексуальності. Порушення табу. Генрі Міллер у житті і творчості. Заборонений роман «Тропік Рака» (1934). Есей про Артюра Рембо Генрі Міллера «Час убивць» (1956). Універсальна тема для осмислення: чоловік і жінка. Художній фільм «Генрі та Джун» (1990) Філіпа Кауфмана. «Тихі дні в Кліші» (1940, 1956) і розкішно-чуттєва проза.

Тема 7. Антиутопія – резонатор суспільної катастрофи. Роман Олдоса Гакслі «Прекрасний новий світ» (1932). Джордж Орвелл «1984» (1948). Ентоні Берджес «Механічний апельсин» (1962). Неприйняття сучасниками.

Тема 8. Українська література 20-х: незручна для влади. Розстріляна муза: 1933–1937 рр. «Московське нищення» української літератури. Фальсифіковані судові процеси, сталінський терор проти української культури. «Розстріляне відродження»: футуристи-експериментатори, неокласики під заборною. Михайль Семенко. Гео Шкурупій. Микола Зеров. «Невпізнаний гість» Володимир Свідзінський. Микола Хвильовий і самогубство. Володимир Сосюра і божевільня.

Тема 9. Василь Стус як єретик. Заборона на творчість і життя. Контрапункти життя і творчості Василя Стуса. Дитинство і психологічні травми. Формування світогляду, життєва позиція. Морально-етичні імперативи. Література в контексті життя. Модус індивідуального етичного опору. Антирежимна інтенційність. Розкриття «біографії душі». Художній фільм «Заборонений» режисера Романа Бровка. «Справа Василя Стуса» (упорядник Вахтанг Кіпіані) і заборона довкола неї у жовтні 2020 р.

Тема 10. Одіозна постать Олесь Ульяненко. Життєтворчість скандального прозаїка. Імідж «бомжа» і «чорнушника». Художня проза Ульяненка і скандал із церквою московського патріархату (роман «Знак Саваофа»). Заборонений роман «Жінка його мрії»: звинувачення в порнографії. Судова справа і смерть письменника з низкою питань.

ЛІТЕРАТУРА ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Англомовні письменники / пер з нім. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. 464 с.
2. Денисова Т. Історія американської літератури / НАН України, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2012. 487 с.
3. Єрмоленко В. Далекі близькі: есеї з філософії та літератури. Львів: ВСЛ, 2017. 300 с.
4. Історія зарубіжної літератури ХХ ст.: навч. посіб. / В. І. Кузьменко та ін. 2-ге вид., стереотип. Київ: ВЦ «Академія», 2012. 432 с.
5. Історія української літератури у 12 томах. Том 4. Тарас Шевченко / Іван Дзюба. Київ: Наук. думка, 2014. 782 с.
6. Куннас Т. Зло. Розкриття сутності зла у літературі та мистецтві / пер. з фін. І. Малевич та Ю. Стояновської; наук. ред. О. Юдін. Львів: Вид-во Анетти Антоненко; Київ: Ніка-Центр, 2015. 287 с.
7. Нецензурний Стус. Книга у 2-х частинах. Частина 1 / упоряд. Б. Підгірного. Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. 336 с. Нецензурний Стус. Книга у 2-х частинах. Частина 2 / упоряд. Б. Підгірного. Тернопіль: Підручники і посібники, 2003. 320 с.
8. Пуніна О. Самітний геній: Олесь Ульяненко: літературний портрет. Київ: Академвидав, 2016. 288 с.
9. Солерс Ф. Війна смаку. Київ: К.І.С., 2011. 472 с.
10. Соловей О. Утрачений погляд. Вінниця: Простір Літератури, 2018. 388 с.
11. Karolides N. J., Bald M., Sova D. B. 120 Banned Books: Censorship Histories of World Literature. New York: Checkmark Books/Facts On File, 2005. 560 p.

ЗАВДАННЯ І МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ¹

Післялекційне завдання № 1	Вступна бесіда
<p>Як в оповідці Джованні Боккаччо (день 3, оповідка перша https://chtyvo.org.ua/authors/Vokkachcho/) поєднуються антропоцентризм, емансипований гумор, гуманізм і сенсуалізм?</p>	<p>Знайомство з актуальним українським контентом, в якому звучать теми про заборонених авторів, «викреслені з життя» художні твори, робиться акцент на специфіці сприйняття таких письменників та їхніх творів у час заборони і в сьогоденні:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ серія відеоблогів про культуру, гендер та ідентичність «Шалені авторки» https://www.youtube.com/@shaleniavtoriky <p>Як Олена Пчілка Емський указ відмінила https://www.youtube.com/watch?v=W3KmJJZVd6E Надія Суровцова: тридцять років ГУЛАГу https://www.youtube.com/watch?v=TzoU0V6KkuM Докія Гуменна: свідчити про епоху https://www.youtube.com/watch?v=ccK60ODOF9c Людмила Старицька-Черняхівська: феміністка і діячка Центральної Ради https://www.youtube.com/watch?v=mQ-s6ll1nLc&t=202s</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kult: Podcast https://www.youtube.com/@kult_podcast/about: Гете: земля та небо, рівновага, втеча до себе https://www.youtube.com/watch?v=Zzb0YKJc5pU Бодлер: культовий поет, бунтівник, гострий філософ https://www.youtube.com/watch?v=TBfh8zBNBNM Рембо: поетичний Моцарт, ясновидець, авантюрист https://www.youtube.com/watch?v=6GBDFrsglUM&t=206s ▪ Лоуренс: фенікс, тіло, «Коханець леді Чаттерлей» https://www.youtube.com/watch?v=5gjayR9FJUk ▪ Проект «Читанка» каналу Ragulivna https://www.youtube.com/@Ragulivna/about; https://www.youtube.com/playlist?list=PLm_74D8nBXXelxILsyUsGk7IIqCjWkw7D: ЧИТАНКА 7: Оскар Вайльд «Як важливо бути серйозним» https://www.youtube.com/watch?v=XIbTKgiY4vA&list=PLm_74D8nBXXelxILsyUsGk7IIqCjWkw7D&index=51&t=2202s ЧИТАНКА: «Ротонда Душогубців» Тодося Осьмачки https://www.youtube.com/watch?v=y2scQpYf_gc&list=PLm_74D8nBXXelxILsyUsGk7IIqCjWkw7D&index=13 <p>Обрати одне з запропонованих відео, подивитися і висловитися щодо актуальності / затребуваності / доречності / (інші критерії, які ви виокремили) цього контенту</p>
Матеріали до лекції	
<p>1964 р. І. Хотінок. Суперобкладинка видання Дж. Боккаччо «Декамерон» в перекладі з італ. М. Лукаша: https://www.bbc.com/ukrainian/blogs-50728017</p> <p>Історична правда: Микола Лукаш https://www.youtube.com/watch?v=KdpSf4V8WVU&t=467s (24.56)</p> <p>Фільм П'єра Паоло Пазоліні «Декамерон» (1971). https://www.youtube.com/watch?v=10ksKIKa3W0 (див. із 25.05 до 38.05 хв) https://www.youtube.com/watch?v=GMo00BGFsSY</p>	

14

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті:

1) опрацювати 2 новели Боккаччо із книги «Декамерон» (<https://chtyvo.org.ua/authors/Vokkachcho/>), прокоментувати прочитані твори: у чому полягає гуманізм автора?

¹ Увага! Здобувачі вищої освіти, які працюють за індивідуальним графіком чи відпрацьовують пропущене заняття, обирають одне з запропонованих завдань.

2) подивитися програму про перекладача Миколу Лукаша: <https://www.youtube.com/watch?v=KdpSf4V8WVU&t=467s>; чим вас зацікавила особистість Миколи Лукаша?

Здобувачі надсилають фото / скан опрацьованого матеріалу або аудіофайл + виконане післялекційне завдання + виконані завдання практичного заняття.

Післялекційне завдання № 2	Завдання до практичного заняття № 1
<p>У чому полягає екстравагантність Рабле? Або: подати 10 слів-асоціацій, які виникли після прослуховування фрагменту твору Франсуа Рабле «Гаргантюа та Пантагрюель» (прочитання, обрати уривок самостійно: https://chtyvo.org.ua/authors/Francois_Rabelais/Gargantiua_ta_Pantagriuel/). Пояснити кілька з них</p>	<p>Опрацювати матеріали і висловити міркування: чому Франсуа Війона не сприймало тогочасся? що він бачив сенсом свого життя? яким, з позиції опрацьованого матеріалу, бачите образ Війона (характеристика, засоби образотворення, смисли); у чому особливість його творчості?</p> <p>Джерела:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ повість Віктора Петрова «Франсуа Війон». URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Petrov/Proza_Try_tomy_Tom_III.pdf (с. 64–123) ▪ твори Франсуа Війона (на с. 31–44, 57–72, 77–91, 108–127, 134–149). URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Francois_Villon/Velykyi_Testament_ta_inshi_poezii_zbirka/ ▪ твори Франсуа Війона у журналі «Сучасність» (1967, № 6, с. 3–12). URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Suchasnist/1967_N06_78/ <p>Додатково:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ твір Роберта-Луїса Стівенсона «Ночівля Франсуа Війона». URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Stivenson/Nochivlia_Fransua_Viiona.htm або https://chtyvo.org.ua/authors/Stivenson/Nochivlia_Fransua_Viiona/ ▪ художній фільм Сержа Мейнара «Я, Франсуа Війон, крадій, убивця, поет» (<i>Je, François Villon, voleur, assassin, poète, 2010</i>) https://www.dailymotion.com/video/xjbw9w + https://www.dailymotion.com/video/xjbxtn ▪ художній фільм «François Villon, poetul vagabond» (1987, https://www.youtube.com/watch?v=Uy12POoIazE)
<p>Матеріали до лекції</p> <p>Les grands écrivains natifs du Centre-Val de Loire: François Rabelais https://www.youtube.com/watch?v=oamvTyPHtqM</p> <p>La très excellente et divertissante histoire de François Rabelais https://www.youtube.com/watch?v=pGbh2q1lohE див. до 10 хв.</p> <p>Музей Рабле https://www.musee-rabelais.fr/le-musee/rabelais/</p> <p>Zdrojowy Teatr Animacji https://www.youtube.com/watch?v=NvVRtcFrwi0</p>	

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті:

1) ознайомитися з біографією Франсуа Рабле і прочитати початок його гуманістичного памфлету «Гаргантюа та Пантагрюель» (https://shron1.chtyvo.org.ua/Francois_Rabelais/Gargantiua_ta_Pantagriuel.pdf?, с. 13–50);

2) висловити міркування щодо прочитаного в такому ракурсі: чому роман Рабле можна назвати, як й автора, екстравагантним? У чому особливість гумору Рабле?

Здобувачі надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання + виконані завдання практичного заняття.

Післялекційне завдання № 3	Завдання до практичного заняття № 2
Висловити враження від перегляду фрагмента вистави «Тартюф» (https://www.youtube.com/watch?v=rX941_jfLCg&t=1301s)	Прочитати роман Гете «Страждання молодого Вертера»
Матеріали до лекції	(https://chtyvo.org.ua/authors/Johann_Wolfgang_von_Goethe/Strazhdannia_molodoho_Vertera/) і подивіться фільм «Гете» (2010 р., режисера Філіппа Штольцла).
<p>«Тартюф». Режисер Валентин Козьменко-Делінде (2002). Театр імені І. Франка https://www.youtube.com/watch?v=rX941_jfLCg&t=1301s див. з 4 хв до 27.30 хв</p> <p>L'Encyclopédie de Diderot et d'Alembert https://www.youtube.com/watch?v=koNiFnp7ymY</p> <p>«Лекторій. Література». Випуск 2. Маркіз де Сад https://www.youtube.com/watch?v=qLr1tkaL6jo</p> <p>Retour à Paris du plus sulfureux manuscrit de Sade https://www.youtube.com/watch?v=o1HkJ2ZOJHQ</p> <p>Плакат до фільму «Сало, або 120 днів Содому» Пазоліні https://www.listal.com/movie/salo-or-the-120-days-of-sodom</p> <p>Донасьєн Альфонс Франсуа де Сад «Будуарна філософія» https://chtyvo.org.ua/authors/Sade_Donatien_Alphonse_Francois_de/Buduarna_filosofia/</p> <p>Маркіз де Сад. Філософія в будуарі. Комубук, 2016. https://komubook.com.ua/books/filosofiya-v-buduari-markiz-de-sade</p> <p>Гете: земля та небо, рівновага, втеча до себе https://www.youtube.com/watch?v=Zzb0YKJc5pU</p>	<p>Опрацювати одну з тем / проблем твору в форматі створення сторінки в соціальній мережі чи каналу (на власний вибір + самостійно обирають категорію, назву, тип, опис тощо), наповнюючи її зміст цитатами з твору, власними міркуваннями щодо осмисленого і прочитаного, можливими ілюстраціями:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ самогубство; ▪ природа; ▪ кохання; ▪ мистецтво; ▪ молодість; ▪ суспільство

16

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті:

1) прочитати фрагмент (до 15 с.) комедії Мольєра «Хворий, та й годі» (<https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fshron1.chtyvo.org.ua%2FMoliere%2FKomedii.pdf> від с. 421), прокоментувати: що висміює письменник;

2) опрацювати (конспект) статтю «Після оргії: садизм літератури» Андрія Рєпи (<https://provid.org/others/pislya-orgiyi-sadyzm-literatury-andriy-ryera/>) або передачу: «Лекторій. Література». Випуск 2. Маркіз де Сад (<https://www.youtube.com/watch?v=qLr1tkaL6jo>).

Здобувачі надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання + виконані завдання практичного заняття.

Післялекційне завдання № 4	Завдання до практичного заняття № 3
<p>Подумайте, чи може бути актуальна для сучасного читача така книжка, як «Пригоди Олівера Твіста» Чарлза Дікенса? Обґрунтуйте свою думку. Або: Прослухати книжку: «Хлопчик на ім'я Дікенс» Дебора Хопкінсон, малюнки Джона Хендрікса (Тося читає казки) https://www.youtube.com/watch?v=alCogzBS-Ec (15.21) Яким показаний Дікенс у книжці Дебори Хопкінсон?</p>	<p>Прочитати роман «Хатина дядька Тома» (1851) Гарріет Бічер-Стоу https://chtyvo.org.ua/authors/Beecher_Stowe_Harriet/</p> <p>Підготувати <i>промову</i> на основі прочитаного роману.</p>
Матеріали до лекції	
<p>Oliver Twist 1948 https://www.youtube.com/watch?v=ROXMHLiEvN4 (див. 0.41–9 хв) Oliver Twist 1997 (HD Ai Upscaled) https://www.youtube.com/watch?v=rMqCYLjGd18 (7–13 хв) «Олівер Твіст» (2005). Режисер: Роман Поланскі http://moviestape.net/katalog_filmiv/drama/3629-olvertvst.html (див. 31.20–36.30) LITERATURE – Charles Dickens https://www.youtube.com/watch?v=N9dB9BZWDBU (10.38) Charles Dickens documentary (2006) https://www.youtube.com/watch?v=iR0NIJk0VuU (29.16) Charles Dickens: The Man That Asked for More [Full Movie] https://www.youtube.com/watch?v=YJgyNrMmрo (59.20) Дім Чарльза Дікенса – Експерсія в номер по музею Дікенса в Лондоні https://www.youtube.com/watch?v=2htpOD8DI4M (17.27) Остання таємниця Чарлза Дікенса. <i>Історичні постаті</i> https://www.youtube.com/watch?v=phu1lxgziMc&t=110s (канал «Історія без міфів», 12.19 хв)</p>	

17

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті: прочитати фрагмент роману «Пригоди Олівера Твіста» Чарлза Дікенса (https://shron3.chtyvo.org.ua/Dikens/Pryhody_Olivera_Tvista.htm?/ / https://chtyvo.org.ua/authors/Dikens/Pryhody_Olivera_Tvista_vyd_2016/). Які теми і проблеми опрацьовує письменник у творі?

Здобувачі надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання + виконані завдання практичного заняття.

Післялекційне завдання № 5	Завдання до практичного заняття № 4
<p>На чому ґрунтується проблема збочених уявлень про гріх і справедливість (за романом</p>	<p>Прочитати роман Гюстава Флобера «Пані Боварі» (https://chtyvo.org.ua/authors/Flaubert_Gustave/Tvory_v_dvokh_tomakh_Tom_1/; https://chtyvo.org.ua/authors/Flaubert_Gustave/Pani_Bovari_zbirka/),</p>

Післялекційне завдання № 5	Завдання до практичного заняття № 4
«Червона літера» Натаніеля Готорна)?	а також опрацювати додаткові матеріали; під час заняття представити свій матеріал під конкретною темою:
Матеріали до лекції	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Есей: Єрмоленко Володимир. Невидимий Флобер http://litakcent.com/2012/01/31/nevydymyj-flober/ (тема: Флобер-самітник). ▪ Есей: Єрмоленко Володимир. Ілюзії моралі. Часопис Критика. 2012. № 1–2 (171–172) https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fshron1.chtyvo.org.ua%2FYermolenko_Volodymyr%2FIuzii_morali.pdf (тема: Чи справді порочить?). ▪ Есей: Єрмоленко Володимир. Ілюзії моралі. Часопис Критика. 2012. № 1–2 (171–172) https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fshron1.chtyvo.org.ua%2FYermolenko_Volodymyr%2FIuzii_morali.pdf (тема: Образа громадської моралі?). ▪ Художній фільм «Пані Боварі», режисер: Софі Бартез (2014) https://toloka.to/t128501 (тема: Така жінка). ▪ Художній фільм «Інша Боварі», режисер: Анн Фонтен (2014) https://toloka.to/t112976 (тема: Боварі в наш час)
The Scarlet Letter – Full Movie Colleen Moore, Hardie Albright, Henry B. Walthall, Virginia Howell https://www.youtube.com/watch?v=GwktKVIPiOg	
The Scarlet Letter (1995) ORIGINAL TRAILER https://www.youtube.com/watch?v=wzoFrXEdC74	

18

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті: «Червона літера» (1850) Натаніеля Готорна. Чому твір був заборонений? Осмислити це питання.

Здобувачі надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання + виконані завдання практичного заняття.

Післялекційне завдання № 6	Завдання до практичного заняття № 5
Подивитися тизер до фільму «Леся Українка. Узлісся» https://www.youtube.com/watch?v=Nr_APz0P9ZI&t=41s	Прочитати драму «Бояриня» Лесі Українки (https://shron1.chtyvo.org.ua/Ukrainka/Povne_akademichne_zibrannia_tvoriv_Tom_03_Dramatychni_tvory_1909-1911.pdf с. 185–240), а також опрацювати додаткові матеріали; під час заняття представити матеріал / проблему, яку розгортає здобувач на основі осмисленого в драмі та додаткових матеріалах:
Чи маєте «штамповані» уявлення про Лесю Українку? Чи змінює їх цей тизер? Як Ви його оцінюєте, що б додали / змінили?	
Матеріали до лекції	
Кобзар. Історія однієї книги (неігровий науково-популярний фільм режисерів Тараса Ткаченка та Сергія Сотниченка) https://www.youtube.com/watch?v=f7CQOUW8x_8	<ul style="list-style-type: none"> ▪ історія створення і заборони драми (за матеріалами: примітки до 3 тому на с. 518–534); ▪ антиколоніалізм і національна ідентичність у драмі (за матеріалами: Шкандрій Мирослав. В обіймах імперії: Російська і українська літератури новітньої доби https://chtyvo.org.ua/authors/Myroslav_Shkandrij/V_obiimakh_imperii_Rosiiska_i_ukrainska_literatury_novitnoi_doby/ с. 308–319);
Що у Шевченка під кожухом? БЕЗ БРОМУ Олександр Боронь https://www.youtube.com/watch?v=b7X6X_wTSfY	

Післялекційне завдання № 6	Завдання до практичного заняття № 5
<p>Гурт «Кому вниз» – «Суботів» / Червона рута–1989 / https://www.youtube.com/watch?v=9ZFNgnkZLdM</p> <p>Микита Швачка https://www.youtube.com/watch?v=FH1C2SY50rk</p> <p>Документальний фільм «Алла Горська» https://www.youtube.com/watch?v=RNqN1DhTUAc (див. з 14.35 до 16.40)</p> <p>«Тарас. Повернення», трейлер https://www.youtube.com/watch?v=Em1CoD8M26c&t=1s</p> <p>Наталка Малетич «Леся. Мандрівний клубочок» https://portalbooks.com.ua/tproduct/270859754-915834101701-natalka-maletich-lesya-mandrivnii-kluboch</p> <p>Іду до тебе (1971) https://www.youtube.com/watch?v=17ZV5Bspg6w (див. з 1 до 6 хв)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ фемінізм у драмі (за матеріалами: Шкандрій Мирослав. В обіймах імперії: Російська і українська літератури новітньої доби https://chtyvo.org.ua/authors/Myroslav_Shkandrij/V_obiimakh_imperii_Rosiiska_i_ukrainska_literatury_novitnoi_doby/ с. 308–319); ▪ ментальність та її вияв у драмі (за матеріалами: Процюк Степан. Дві ментальності у п'єсі «Бояриня» Лесі Українки https://www.youtube.com/watch?v=Uwhw20n58OU); ▪ «Бояриня» на сцені: історія постановок і глядацької рецепції (за матеріалами: примітки до <i>3 тому</i> на с. 518–534, https://www.zankovetska.com.ua/reperoire/main_stage/bojarynja.html, https://zaxid.net/boyarinya_n1077424, https://www.youtube.com/watch?v=k3BGht2390w + самостійно знайдені джерела)

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті:

1) опрацювати 7 статей-есеїв (на вибір) із «Моєї шевченківської енциклопедії» Леоніда Ушкалова https://chtyvo.org.ua/authors/Ushkalov_Leonid/Moia_Shevchenkivska_entsyklopediia_iz_dosvidu_samopiznannia/

2) опрацювати розділ «Дискурс особистих стосунків. Біографічний відступ» у монографії Соломії Павличко «Дискурс модернізму в українській літературі» https://chtyvo.org.ua/authors/Pavlychko_Solomiia/Dyskurs_modernizmu_v_ukrainskii_literaturi/ (з 91 с.).

Здобувачі надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання + виконані завдання практичного заняття.

Модульна контрольна робота № 1

Завдання:

1) Подивитися неігровий науково-популярний фільм режисерів Тараса Ткаченка і Сергія Сотниченка «Кобзар. Історія однієї книги» https://www.youtube.com/watch?v=f7CQOUW8x_8 (53.48).

На основі фільму, який переглянули, висловити міркування на тему: «Кобзар» – заборонено: причини, наслідки, популярність і... Обсяг: до 2 сторінок.

Післялекційне завдання № 7	Завдання до практичного заняття № 6
Фрагмент роману «Тропік Рака» Генрі Міллера. Який художній прийом в основі? Чи можна тут говорити про літературне зображення як порнографічне?	Прочитати роман Ентоні Берджеса «Механічний апельсин» (https://toloka.to/t70643) і подивитися фільм Стенлі Кубрика «Механічний апельсин» (https://toloka.to/t107506 або http://moviestape.net/katalog_filmiv/drama/3745-mehanichnyj-apelsyn.html).
Матеріали до лекції	На практичному занятті кожен здобувач висловлюється щодо прочитаного роману і побаченого фільму (проблеми, смисли, сприйняття / несприйняття, думки щодо заборони тощо); також завчасно студент створює сценарій соціальної реклами, в якій має бути закладена змістова (персонаж / тема / проблема тощо) чи смисловий складник прочитаного твору / фільму, необхідно пояснити свій вибір і функції пропонуваної соціальної реклами
<p>Коханець леді Чатерлей (1981) http://moviestape.net/erotic/4426-kohanec-ledi-chatterlej.html (див. 51–53 хв, 1.04–1.07 хв).</p> <p>Коханець леді Чатерлей Офіційний український трейлер Netflix https://www.youtube.com/watch?v=ZJJ0Nr-ED6w (1.56)</p> <p>The Controversial Writing And Life Of Henry Miller – Biography Documentary https://www.youtube.com/watch?v=SyrnjMzil3Y (див. 23.27–26.29).</p> <p>Henry & June (1990) Trailer https://www.youtube.com/watch?v=HKay33Ybq9w (2.29).</p> <p>Генрі та Джун (1990) http://moviestape.net/katalog_filmiv/drama/5925-genri-ta-dzhun.html (див. 8–12 хв, 38–40 хв, 1 год 36 хв – 1 год 40 хв)</p>	

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті: прочитати фрагменти роману «Коханець леді Чатерлей» Девіда Герберта Лоуренса (https://chtyvo.org.ua/authors/Lawrence_David_Herbert/Kokhanets_Ledi_Chaterlei/); як у романі зображено звільнення людської сексуальності від суспільного пригнічення?

Здобувачі надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання + виконані завдання практичного заняття.

Післялекційне завдання № 8	Завдання до практичного заняття № 7
<p>Подивитися проєкт Dakh Daughters Band. Я люблю її коси https://www.youtube.com/watch?v=H2fcoCbZBO4&list=RDH2fcoCbZBO4&start_radio=1&t=54s</p> <p>Глядацьке враження</p>	Самостійно знайти матеріали сучасних мистецьких і медійних інтерпретацій життя і творчості письменників «розстріляного відродження» (екскурсії, фільми, кліпи, музика, театр, живопис, графіка, масова культура тощо).
Матеріали до лекції	Прокоментувати знайдені матеріали, висловити міркування: чому «антирадянська» сутність літератури письменників «розстріляного відродження» важлива для становлення ідентичності саме сьогодні:
<p>Колеса https://www.youtube.com/watch?v=cuRHTKg98ts (від початку до 2.15).</p> <p>Справа СБУ: як більшовики нищили українську інтелігенцію. <i>Історія без міфів</i> https://www.youtube.com/watch?v=tEkUbQ5PQVU (з 1.40 до 8-ї хв).</p> <p>Короткометражний фільм «Слово» – 2018 https://www.youtube.com/watch?v=Tc1P89uEPq8 (див. з 15.50 до 20.25).</p> <p>Розстріляне відродження і не тільки: жертви Сандармоху й Биківні. <i>Історія без міфів</i> https://www.youtube.com/watch?v=GEMRGPVyRiw</p>	

Післялекційне завдання № 8	Завдання до практичного заняття № 7
<p>Підгайний С. Українська інтелігенція на Соловках (спогади 1933–1941) https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/928/file.pdf</p> <p>Славутич Я. Розстріляна Муза: сільвети https://diasporiana.org.ua/literaturoznavstvo/1563-slavutich-ya-rozstrilyana-muza-silveti/</p> <p>Розстріляне Відродження. Антологія 1917–1933 https://diasporiana.org.ua/miscellaneous/7991-rozstrilyane-vidrozhennya-antologiya-1917-1933/</p> <p>Петров В. Українські культурні діячі Української РСР 1920–1940 https://diasporiana.org.ua/istoriya/68-petrov-v-ukrayinski-kulturni-diyachi-ukrayinskoyi-rsr-1920-1940/</p> <p>Гео Шкурупій. Психетози: вітрина третя https://shron1.chtyvo.org.ua/Shkurupii/Psykhetozy_vitryna_tretia.pdf</p> <p>Семенко Михайль. Каблепоема за океан https://www.facebook.com/photo/?fbid=874340642595989&set=pcb.874342909262429</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Микола Хвильовий ▪ Майк Йогансен ▪ Михайль Семенко ▪ Гео Шкурупій ▪ Микола Куліш ▪ Микола Зеров <p>Можна обрати письменника «розстріляного відродження» самостійно (поза зазначеними іменами)</p>

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті: прочитати книгу Віктора Петрова «Українські культурні діячі Української РСР 1920–1940» <https://diasporiana.org.ua/istoriya/68-petrov-v-ukrayinski-kulturni-diyachi-ukrayinskoyi-rsr-1920-1940/>

Здобувачі надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання + виконані завдання практичного заняття.

21

Післялекційне завдання № 9–10	Завдання до практичного заняття № 8–9
<p>Подивитися фрагмент короткометражки Романа Веретельника «Палімпсест» https://www.youtube.com/watch?v=6kbcQn9vmOk&t=41s</p> <p>Чи вдалося акторці Галіні Стефановій реалізувати образ Стуса?</p>	<p style="text-align: center;">№ 8</p> <p>Робота з літературно-побутовими матеріалами (спогадами про Василя Стуса). Прочитати кілька спогадів (на власний вибір) і за цими спогадами зробити психологічний профіль Василя Стуса: відзначені фізіологічні особливості, риси характеру, риси, які оприявнюють «розум», «емоцію», «інтуїцію», «сенсоріку», його дух. Чи можна сказати, що його характер і те, що він стане забороненим, взаємозалежно?</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ спогади родини; ▪ спогади друзів «донецько-горлівського» періоду; ▪ спогади друзів «київського» періоду; ▪ спогади товаришів-спів'язнів; ▪ спогади товаришок-жінок.
<p style="text-align: center;">Матеріали до лекції</p>	
<p>СТУСОВЕ КОЛО: телеверсія 2008 https://www.youtube.com/watch?v=VBb1VRiP2j8&t=509s (див. 3.30 до 5.20).</p> <p>Заборонений. Офіційний трейлер https://www.youtube.com/watch?v=VbIJAВ_8JJA</p>	

Післялекційне завдання № 9–10	Завдання до практичного заняття № 8–9
<p>За читанням Ясунарі Кавабати. Taras Kompanichenko & Choreia Kozacku. De Libertate. https://www.youtube.com/watch?v=wiQyPAL_i04</p> <p>Сестри Тельнюк – Розпросторся, душе моя... / The Telnyuk Sisters – Unravel yourself oh soul of mine https://www.youtube.com/watch?v=vZXqLZ6Z-2A</p> <p>Галина Стефанова: Василь Стус. Гойдається вечора зламана віть https://www.youtube.com/watch?v=PjjmKAbMldg</p> <p>Тінь Сонця – У цьому полі, синьому, як льон (Василь Стус) https://www.youtube.com/watch?v=soINEMvhQRc</p> <p>паліндром – не дожив (OST «Ваш Василь») https://www.youtube.com/watch?v=vYTS6bwoLvw</p> <p>«У цьому полі синьому, як льон» – Оксана Цимбал, Марк Токар https://www.youtube.com/watch?v=7NFI3m_i718</p>	<p>Додатково:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ переглянути художньо-документальний фільм «Просвітлої дороги свічка чорна. Пам'яті Василя Стуса» (режисер С. Чернілевський, 1992 р.) частина 1 https://www.youtube.com/watch?v=QsHhcSsypl&t=1480s + частина 2 https://www.youtube.com/watch?v=hG_4nFcdfq0 + частина 3 https://www.youtube.com/watch?v=EghuqAgEiuw <p>Спогади у виданнях:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Василь Стус: В житті, творчості, спогадах та оцінках сучасників / упоряд. О. Зінкевич і М. Француженко. Балтимор–Торонто: Смолоскип, 1987. 463 с. URL: http://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/1732/file.pdf ✓ Василь Стус: Поет і Громадянин. Книга спогадів та роздумів / упоряд. В. Овсієнко. Київ: ТОВ «Видавництво “Кліо”», 2013. 684 с. ✓ Кириченко С. Птах піднебесний. Спогади про Василя Стуса / перед. сл. Ю. Бадзя. Київ: Смолоскип, 2016. 160 с. ✓ Не відлюбив свою тривогу ранню... Василь Стус – поет і людина: спогади, статті, листи, поезії / упоряд. О. Орача (Комара). Київ: Український письменник, 1993. 400 с. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Orach_Oleh/Ne_vidliubyv_svoiu_tryvohu_ranniu_Vasyl_Stus__poet_i_liudyna.pdf ✓ Нецензурний Стус. Книга у 2-х частинах. Частина 1 / упоряд. Б. Підгірного. Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. 336 с. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Pidhirnyi_Bohdan/Netsenzurnyi_Stus_Chastyna_1.pdf ✓ Нецензурний Стус. Книга у 2-х частинах. Частина 2 / упоряд. Б. Підгірного. Тернопіль: Підручники і посібники, 2003. 320 с. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Pidhirnyi_Bohdan/Netsenzurnyi_Stus_Chastyna_2.pdf
	<p style="text-align: center;">№ 9</p> <p>Прочитати одну із заборонених поетичних збірок Василя Стуса: «Зимові дерева» «Веселий цвинтар» (https://chtyvo.org.ua/authors/Stus_Vasyl/Zymovi_dereva/; https://chtyvo.org.ua/authors/Stus_Vasyl/Veselyu_tsvyntar/). Прокоментувати змістову і смислову наповненість кількох віршів. Якщо обрані вами оригінальні твори мають мистецькі інтерпретації (декламація акторами, відеопоезія, музика, театр тощо), то ознайомити з ними і дати оцінку</p>

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті: подивитися *телеверсію* вистави «Стусове коло», описати враження <https://www.youtube.com/watch?v=VBb1BPiP2j8&t=509s>

Здобувачі надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання + виконані завдання практичного заняття.

Післялекційне завдання № 11	Завдання до практичного заняття № 10
Який образ Олеся Ульяненка витворює ваша уява зі спогаду «Щоє в нікуди» Барбари Редінг?	Прочитати роман Олеся Ульяненка «Жінка його мрії» (https://toloka.to/t99334), а також опрацювати додаткові матеріали; під час заняття представити опрацьований матеріал / проблему:
Матеріали до лекції	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Одіозна постать Олеся Ульяненка (за матеріалами: Олесь Ульяненко. Без цензури: інтерв'ю / упоряд. М. Слабошпицький, О. Слабошпицька. Київ: Махаон-Україна, 2011. 376 с. URL: https://toloka.to/t77693).
Ульяненко. Без цензури http://surl.li/kbczwl	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Скандальний і реальний Ульяненко (за матеріалами: Олесь Ульяненко. Без цензури: інтерв'ю / упоряд. М. Слабошпицький, О. Слабошпицька. Київ: Махаон-Україна, 2011. 376 с. URL: https://toloka.to/t77693).
Книга.UA. Інтерв'ю Олеся Ульяненка https://www.youtube.com/watch?v=d3iiQ_Eбx9g	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Заборонений роман «Жінка його мрії»: звинувачення в порнографії, судова справа (за матеріалами: Олесь Ульяненко. Без цензури: інтерв'ю / упоряд. М. Слабошпицький, О. Слабошпицька. Київ: Махаон-Україна, 2011. С. 306–368. URL: https://toloka.to/t77693).
Олесь Ульяненко https://www.youtube.com/watch?v=_Iwe1LLJHPk	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Реакція літературної критики на роман «Жінка його мрії» (за матеріалами: Кірошка К. Відвертий брудний брутальний текст із щіпкою еротики: рецензія на роман «Жінка його мрії» О. Ульяненка. URL: http://bookvoid.com.ua/reviews/books/2010/05/17/165048.html; Куюмурджи В. Резигнація смерті: рецензія на роман «Жінка його мрії» О. Ульяненка. URL: http://bukvoid.com.ua/reviews/books/2010/08/17/072346.html; Соловей О. Заборонена правда, або Деякі аспекти аморальності (Ситуація українського письменника в 2009-му р.). <i>Сучасність</i>. 2009. № 6. С. 133–144. URL: https://vsiknygy.net.ua/shcho_pochytaty/review/4952/).
Олесь Ульяненко: мораліст чи порнограф?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ «Жінка його мрії»: справді порно? чи що... (за матеріалами: Пуніна О. В., Соловей О. Є. Сучасна українська література: знакові твори, культові постаті: навчальний посібник. Вінниця: Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2021. С. 36–46 http://surl.li/yiutqd + текст твору)
https://www.youtube.com/watch?v=v_ujTI6wAPk	

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті: прочитати чи подивитися 2–3 інтерв'ю з Олесем Ульяненком, описати враження; яким бачиться образ Ульяненка як людини і письменника?

Здобувачі надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання + виконані завдання практичного заняття.

Модульна контрольна робота № 2

Завдання:

Есей-роздум (обсяг: 2–3 с.). Предметом осмислення-роздуму має бути думка Філіпа Солерса з есею «Письменник і життя», для підтвердження міркувань варто звертатися до думок і фактів, що звучали на лекційних і практичних заняттях, до яких дійшли самостійно щодо забороненої літератури:

«Якось Клодель під впливом Маларме написав: «Завдання літератури – навчити нас читати». На перший погляд, у цій фразі немає нічого особливого, однак в ній є все. Цієї небезпечної здатності ми набуваємо не тільки завдяки освіті, школі, життєвим навичкам, але й літературі. Ось чому вона одвічно викликати підозру. «Література, – говорив Гемінгвей, – перша на черзі. Коли суспільство потерпає від кризи, саме вона опиняється в найбільшій небезпеці». Уміти читати – це жити в безупинному розшифруванні світу, історії та власного існування. Вміння читати – це свобода. Письменницька біографія? О, так! У ній ми віднайдемо сліди цієї незнищеної пристрасті».

Творча робота

Рекламний проєкт – творча робота, що передбачає створення реклами у будь-якій формі (відеоролик, серія авторських плакатів, мерч тощо), яка розкручуватиме літературний «бренд» – автора, твори якого заборонялися в ту чи іншу епоху, або сам заборонений твір. Реклама має бути самостійно створеною і такою, аби стимулювала сучасного читача до прочитання. Обов'язкова умова – оприлюднення / захист / представлення рекламного проєкту перед однокурсниками.

Акція-перформанс – дія-заклик, що спрямована на оновлення та зміни у сприйнятті, мисленні глядачів / слухачів / реципієнтів щодо забороненого художнього твору чи автора (на власний вибір із будь-якої культурно-літературної епохи). Форма акції обирається самостійно, головне, аби вона відповідала таким критеріям: актуальність, несподівана інтерпретація, заклик, використання мистецьких елементів (музичних, театральних, графічних тощо).

УКРАЇНЬСКА ІДЕНТИЧНІСТЬ

Мета і завдання дисципліни

Мета: осмислення екзистенції творчих постатей, які обрали для себе українську самототожність, ідентифікували себе з українським мистецтвом, історією, культурою, мовою та творили цей простір. Відчуття належності до української нації через творення української парадигми мистецтва притаманне Марку Вовчку, Лесі Українці, Ользі Кобилянській, Людмилі Старицькій-Черняхівській, Миколі Хвильовому, Юрію Клену, Ігорю Костецькому, Олені Телізі, Аллі Горській, Василю Стусу, Миколі Лукашу, Івану Світличному, Івану Дзюбі, Світлані Кириченко та ін.

Завдання: розуміти культурно-історичні, морально-етичні передумови становлення української ідентичності творчої особистості; знати біографію митців, вільно володіти фактажем, пов'язаним із їхньою життєтворчістю, виявляти ерудицію і творчий потенціал у роботі з художніми творами таких авторів.

ЗМІСТОВІ МОДУЛІ

Модуль 1. Культурно-історичні, морально-етичні передумови становлення української ідентичності творчої особистості

Тема 1. Українська ідентичність і питання буття нації. Сучасна українська еліта про вагу самовизначення (Наталія Старченко, Тарас Компаніченко, Сергій Жадан, Тетяна Микитенко та ін.). Українська ідентичність в історичному та мистецькому ракурсах.

Тема 2. Марко Вовчок. Вхідження росіянки в нурт українського культурного життя. Успіх «Народних оповідань». Працездатність і реалізація в українській літературі. Модернізація авторки у 20-ті («Мовчуще божество» В. Петрова). Марко Вовчок і Тарас Шевченко.

Тема 3. Життєвий і творчий аристократизм письменниць межі століть. Леся Українка: дочка Прометея чи «Notre Dame d'Ukraine»? «Бояриня» (1910) як анти-колоніальна драма. Дискурс особистих стосунків: Леся Українка і Ольга Кобилянська. Художній фільм Нани Джанелідзе «Леся Українка. Узлісся» (2021). Людмила Старицька-Черняхівська: родинний український дух.

Тема 4. Агатангел Кримський. Українська національна ідея. Постать в українській інтелектуальній історії. Дослідження «Націоналізм, сексуальність, орієнталізм: Складний світ Агатангела Кримського» Соломії Павличко.

Тема 5. «Московське нищення» української літератури 20-х. Фальсифіковані судові процеси, сталінський терор проти української культури. «Розстріляне від-

родження»: футуристи-експериментатори, неокласики під заборонаю. Михайль Семенко. Гео Шкурупій. Микола Зеров. Юрій Клен. «Невпізнаний гість» Володимир Свідзінський.

Тема 6. Микола Хвильовий проти Фітільова. Самовизначення. Літературна дискусія: вагомі твердження. Український експресіоніст. Самогубство. Як услід Хвильовому «мислити Україною» (Іван Дзюба).

Тема 7. Екзистенція і творчі шукання Ігоря Костецького. Концепція літератури (стаття «Тло поетичної місії Езри Павнда»). Екзистенційні мотиви, гуманізм і новаторство творчості письменника. Видавництво І. Костецького «На горі»: значення для розбудови української культури в умовах еміграції.

Тема 8. Контрапункти життя і творчості Василя Стуса. Родовід. Рахнівка – Донецьк (Сталіно). Дитинство і психологічні травми. Формування світогляду, життєва позиція. Час інтелектуально насиченого і суперечливого навчання на історико-філологічному факультеті Сталінського державного педагогічного інституту. Морально-етичні імперативи. Студентство, армія, вчителювання. Київський період. Самовизначення.

Тема 9. Василь Стус. Участь у протесті на знак репресій над українською інтелігенцією в кінотеатрі «Україна». «Тіні забутих предків» Сергія Параджанова. Поетика й естетика кіно. Михайлина Коцюбинська – товаришка, її життєтворчість. Михайлина Коцюбинська і Вінниця. Психічно-інтелектуальна сутність Василя Стуса. Мотивація і самоактуалізація творчої особистості. Художній потенціал прози Василя Стуса. Антирежимна інтенційність. Експресіоністична образність. Модус індивідуального етичного опору. Розкриття «біографії душі».

Тема 10. Алла Горська та її український світ. Проти системи: монументальне мистецтво і трансформація образів. Нація, політика, смерть. Маріуполь і Донецьк як вагомі простори для творення української культури мисткинею та її творчим колом (Віктор Зарецький, Григорій Синиця, Галина Зубченко та ін.).

Тема 11. Мистецтво шістдесятників: до джерел. Живопис і ткацтво, графіка. Стефанія Шабатура. Опанас Заливаха. Галина Севрук. Людмила Семікіна. Український кінематограф 60–70-х (Іван Миколайчук, Володимир Денисенко).

Тема 12. Мемуаристика шістдесятництва: больові точки і контрапункти становлення. «Птах піднебесний», «Люди не зі страху» Світлани Кириченко. Постаті Надії Світличної, Івана Світличного, Юрія Бадзя.

Тема 13. Школа українського художнього перекладу і становленні нації. Микола Лукаш, Григорій Кочур, Борис Тен. «Націєтворчий» перекладацький проєкт. Як українські переклади боролися з «колоніальним дзеркалом». Радянська редакторська цензура.

Тема 14. Сучасна українська література: українська ідентичність та її спотворення. Роман Тані Малярчук «Забуття». Романи Марини Гримич «Клавка», «Юра». Роман Василя Махна «Вічний календар». Роман Софії Андрухович «Амадока».

ЛІТЕРАТУРА ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Агеєва В. За лаштунками імперії. Есеї про українсько-російські культурні відносини. Київ: Віхола, 2021. 360 с.
2. Бунтарки: нові жінки і модерна нація: есеї / упоряд. В. Агеєва. Київ: Смолоскип, 2021. 368 с.
3. Василь Стус: Поет і Громадянин. Книга спогадів та роздумів / упоряд. В. Овсієнко. Київ: ТОВ «Видавництво “Кліо”», 2013. 684 с.
4. Дзюба І. Золота нитка: нариси про (не)знаних / упоряд. О. Сінченко. Київ: Дух і Літера, 2020. 392 с.
5. Павличко С. «Націоналізм, сексуальність, орієнталізм: Складний світ Агата Ангела Кримського» Соломії Павличко. Київ: Основи, 2000. 328 с.
6. Соловей О. Є., Пуніна О. В., Жилін М. В. Василь Стус. Відлуння і наближення: науково-популярний нарис / ред. В. В. Мозгунов. Вінниця: Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2017. 152 с.
7. Соловей О. Утрачений погляд. Вінниця: Простір Літератури, 2018. 388 с.
8. Стех М. Р. Есеїстика у пошуках джерел. Київ: «Пенмен», 2016. 744 с.
9. Стріха М. Український художній переклад: між літературою і націєтворенням. Київ: Факт-Наш час, 2006. 344 с.
10. Шкандрій М. В обіймах імперії: Російська і українська літератури новітньої доби. Київ: Факт, 2004. 496 с.

ЗАВДАННЯ І МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Форма проведення заняття	Завдання
<p>Тема 1. Українська ідентичність і питання буття нації. Сучасна українська еліта про вагу самовизначення (Наталія Старченко, Тарас Компаніченко, Сергій Жадан, Тетяна Микитенко та ін.). Українська ідентичність в історичному та мистецькому ракурсах</p>	<p>лекція, самостійна робота</p>	<p>Виконання післялекційного завдання № 1² Із чим у вас асоціюється словосполучення «українська ідентичність» (знакові імена, факти, події, явища, образи, символи...) і чому.</p> <p><i>Альтернативний вид роботи:</i> опрацювати (законспектувати, висловити міркування щодо прочитаного) уривок із книги Миколи Рябчука «Лексикон націоналіста та інші есеї»: «Три есеї про ідентичність» https://starylev.com.ua/blogs/try-eseyi-pro-identychnist-uryvok-iz-knygy-mykoly-ryabcuka-leksykon-nacionalista-ta-insi-eseyi + «Про дві України» https://localhistory.org.ua/videos/bez-bromu/pro-dvi-ukrayini-mikola-riabchuk/</p>
	<p>практичне заняття</p>	<p>№ 1 Подивитися один із випусків каналу «Антропологія», проєкт «Інструкція.юа» з Іваном Семесюком (із запропонованого переліку), та висловити думку в форматі есе (до сторінки) чи усного висловлення про співрозмовника журналіста, його бачення української ідентичності (самоусвідомлення), актуальні проблеми українського суспільства.</p> <p>Перелік:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Інструкція від Старченко: українська шляхта, Річ Посполита, громадяни і піддані, нова візія минулого https://www.youtube.com/watch?v=qop7RRoKd1k ▪ Інструкція від Вітовської: українське кіно, гендерні стереотипи, міфотворчість, телепузики https://www.youtube.com/watch?v=nRv74yxUXLQ ▪ Інструкція від Компаніченка: старовинна музика, деколонізація минулого, шароварщина, аристократія https://www.youtube.com/watch?v=WHx6F6pYwaI ▪ Інструкція від Данилюк-Ярмолаєвої: інфогігієна, політтехнології, сезонне лютування, метавівця https://www.youtube.com/watch?v=clcHNgHBJ8M ▪ Інструкція від Тетяни Микитенко (Ragulivna): еволюція рагулів, інтернет-срачі, ЛГБТ, емпатія https://www.youtube.com/watch?v=4_1ToGXRR3U

² **Увага!** Здобувачі, яких не було на лекції, мають надіслати виконане післялекційне, а також виконати альтернативний вид роботи, поданий у таблиці.

Тема	Форма проведення заняття	Завдання
<p>Тема 2. Марко Вовчок. Входження росіянки в нурт українського культурного життя. Успіх «Народних оповідань». Працездатність і реалізація в українській літературі. Модернізація авторки у 20-ті («Мовчуще божество» В. Петрова). Марко Вовчок і Тарас Шевченко</p>	лекція, самостійна робота	<p>Виконання післялекційного завдання № 2 Прокоментуйте (2–3 речення), подумавши над матеріалом лекції, чи відбувся процес повноцінного самоусвідомлення письменниці Марко Вовчок себе як представниці української культури.</p> <p><i>Альтернативний вид роботи:</i> опрацювати (прочитати, висловити міркування щодо прочитаного чи прослуханого) декілька фрагментів роману Оксани Іваненко «Марія» https://chtyvo.org.ua/authors/Ivanenko/Maria/ або прослухати проект каналу «Шалені авторки»: Марко Вовчок: геніальна бунтарка і femme fatale Шалені авторки Віра Агеєва, Ростислав Семків https://www.youtube.com/watch?v=rmYYuqjF18 та поділитися враженнями від «бунтарки»-письменниці</p>
	практичне заняття	<p>№ 2 Прочитати фрагмент белетризованої біографії «Романи Куліша» Віктора Петрова – «Розділ III. Марко Вовчок» (с. 142–197) https://shron1.chtyvo.org.ua/Petrov/Proza_Try_tomy_Tom_II.pdf / https://chtyvo.org.ua/authors/Petrov/Proza_Try_tomy_Tom_II/ й оповідання «Козачка» Марка Вовчка (с. 37–67) https://shron3.chtyvo.org.ua/Vovchok/Narodni_opovidannia.pdf / https://chtyvo.org.ua/authors/Vovchok/Narodni_opovidannia/ Під час заняття – обговорення прочитаного</p>
<p>Тема 3. Життєвий і творчий аристократизм письменниць межі століть. Леся Українка: дочка Прометей чи «Notre Dame d'Ukraine»? «Бояриня» (1910) як антиколоніальна драма. Дискурс особистих стосунків: Леся Українка і Ольга Кобилянська. Художній фільм Нани Джанелідзе «Леся Українка. Узлісся» (2021). Людмила Старицька-Черняхівська: родинний український дух</p>	лекція, самостійна робота	<p>Виконання післялекційного завдання № 3 Чим привабливий образ Лесі Українки чи Ольги Кобилянської для сьогодення? Кілька міркувань.</p> <p><i>Альтернативний вид роботи:</i> опрацювати (прочитати, законспектувати, висловити міркування щодо прочитаного) розділ «Дискурс особистих стосунків. Біографічний відступ» у монографії Соломії Павличко «Дискурс модернізму в українській літературі» (з 91 с. і далі) https://chtyvo.org.ua/authors/Pavlychko_Solomiia/Dyskurs_modernizmu_v_ukrainskii_literaturi/</p>
	практичне заняття	<p>№ 3 Прослухати радіовиставу: Леся Українка «Бояриня». У ролях: Юлія Ткаченко, Лариса Хоралець, Остап Ступка, Олександр Биструшкін Режисер – Дмитро Чирип'юк http://www.nrcu.gov.ua/schedule/play-archive.html?periodItemID=3347420 Подумати над питаннями антиколоніалізму, національної ідентичності, ментальності в драмі</p>

Тема	Форма проведення заняття	Завдання
<p>Тема 4. Агатангел Кримський. Українська національна ідея. Постать в українській інтелектуальній історії. Дослідження «Націоналізм, сексуальність, орієнталізм: Складний світ Агатангела Кримського» Соломії Павличко</p>	лекція, самостійна робота	<p>Виконання післялекційного завдання № 4 Прокоментуйте, в чому унікальність творчої постаті Агатангела Кримського (2–3 речення).</p> <p><i>Альтернативний вид роботи:</i> опрацювати (прочитати, законспектувати, висловити міркування щодо прочитаного) розділ III «Національна ідентичність / політика» у монографії Соломії Павличко «Націоналізм, сексуальність, орієнталізм: Складний світ Агатангела Кримського» (https://chtyvo.org.ua/authors/Pavlychko_Solomiia/Natsionalizm_seksualnist_orientalizm_skladnyi_svit_Ahatanhela_Krymskoho/ на с. 217–282)</p>
	практичне заняття	<p>№ 4 Прочитати роман Агатангела Кримського «Андрій Лаговський» (https://chtyvo.org.ua/authors/Krymskyi_Ahatanhel/Tvory_v_piaty_tomakh_T2/ або https://chtyvo.org.ua/authors/Krymskyi_Ahatanhel/Andrii_Lahovskyi/). Характеризуючи образ головного героя, подумати над питаннями: національного самоусвідомлення, політичного дискурсу, національної несправедливості</p>
<p>Тема 5. «Московське нищення» української літератури 20-х. Фальсифіковані судові процеси, сталінський терор проти української культури. «Розстріляне відродження»: футуристи-експериментатори, неокласики під заборонаю. Михайль Семенко. Гео Шкурупій. Микола Зеров. «Невпізнаний гість» Володимир Свідзінський</p>	лекція, самостійна робота	<p>Виконання післялекційного завдання № 5 Прослухати проєкт DakhDaughters – Papirosy / Папіроси (на вірші М. Семенка) https://www.youtube.com/watch?v=FJMN7zCQTUc. Опишіть ваше враження.</p> <p><i>Альтернативний вид роботи:</i> опрацювати (прочитати, законспектувати, висловити міркування щодо прочитаного): Петров В. Українські культурні діячі Української РСР 1920–1940. Нью-Йорк, 1959 https://diasporiana.org.ua/istoriya/68-petrov-v-ukrayinski-kulturni-diyachi-ukrayinskoyi-rsr-1920-1940/</p>
	практичне заняття	<p>№ 5 Опрацювати передмову до видання: Гео Шкурупій. Вибрані твори / упоряд. Ольга Пуніна, Олег Соловей. Київ: Смолоскип, 2013. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Shkurupii/Vybrani_tvory/ (на с. 5–53). Та збірку «Психетози» на с. 57–70 (або https://chtyvo.org.ua/authors/Shkurupii/Psykhetozy_vitryna_tretia/), як Шкурупій експериментує з лірикою?</p>
<p>Тема 6. Микола Хвильовий проти Фітільова. Самовизначення. Літературна дискусія: вагомі твердження. Український експресіоніст. Самогубство. Як</p>	лекція, самостійна робота	<p>Виконання післялекційного завдання № 6 Прочитати 13 розділ «Московські задрипанки» із памфлета «Апологети писаризму» (https://shron3.chtyvo.org.ua/Khvylovyyi/Tvory_v_piatokh_tomakh_Tom_4.pdf (с. 313–318)). І дати відповідь на питання: хто такі «московські задрипанки», за Хвильовим, і в чому їх загроза для національної культури. 2–3 речення.</p>

Тема	Форма проведення заняття	Завдання
услід Хвильовому «мислити Україною» (Іван Дзюба)		<i>Альтернативний вид роботи:</i> опрацювати (прочитати, законспектувати, висловити міркування щодо прочитаного): розділ «Відкидання Росії: памфлети (1925–1926) Миколи Хвильового» у дослідженні Мирослава Шкандрія «В обіймах імперії: російська і українська література новітньої доби» https://shron1.chtyvo.org.ua/Myroslav_Shkandrij/V_obiimakh_imperii_Rosiiska_i_ukrainska_literatury_novitnoi_doby.pdf (на с. 343–355)
	практичне заняття	№ 6 Прочитати памфлет Миколи Хвильового «Україна чи Малоросія?» https://chtyvo.org.ua/authors/Khvylovyyi/Ukraina_chy_Malorosia/ , якою є проблематика памфлета
Тема 7. Екзистенція і творчі шукання Ігоря Костецького. Концепція літератури (стаття «Тло поетичної місії Езри Павнда»). Екзистенційні мотиви, гуманізм і новаторство творчості письменника. Видавництво І. Костецького «На горі»: значення для розбудови української культури в умовах еміграції	лекція, самостійна робота	Виконання післялекційного завдання № 7 Чому Ігор Костецький приєднався до української культури? 2–3 речення. <i>Альтернативний вид роботи:</i> опрацювати (прочитати, подивитися і висловити міркування щодо прочитаного й побаченого): есей М. Р. Стеха «Ім'я» (https://shron1.chtyvo.org.ua/Kostetskyi_Ihor/Tobi_nalezhyt_tsilyi_svit_zbirka.pdf на с. 87–94) + програма Kontakt TV: Oct 29, 2011 (#2009, Part 3) – Marko R Stech, Eye on Culture #17, Ihor Kostetsky https://www.youtube.com/watch?v=R6-Us1_TaZg&t=14s
	практичне заняття	№ 7 Прочитати твори Ігоря Костецького «Перед днем грядущим», «Тобі належить цілий світ» (https://shron1.chtyvo.org.ua/Kostetskyi_Ihor/Tobi_nalezhyt_tsilyi_svit_zbirka.pdf на с. 62–67, 176–182), подумати над гуманізмом новелістики
Модульна контрольна робота № 1	самостійна робота	Завдання 1 Подивитися проєкт Тетяни Микитенко «ЧИТАНКА 36: «Збагнути Росію: свідчення очевидців» Олександра Палія» https://www.youtube.com/watch?v=eDYhLBKYyio&list=PLm_74D8nBXXelxLsyUsGk7IqCjWkw7D&index=19 (1.31.33). Поміркувати над тим, як впливала «росія» на українську ідентичність (у широкому розумінні як націю, культуру), чим це загрожувало і загрожує Україні? Які важливі питання в ракурсі «українська ідентичність – вплив росії» для сьогодення України піднімає блогерка Тетяна Микитенко, аналізуючи книжку «Збагнути Росію» Олександра Палія? Завдання 2 Написати есей-роздум на тему «Ідентичність як самовизначення» (1,5–2 сторінки) на матеріалі життя і (або) творчості однієї чи кількох творчих особистостей другої половини

Тема	Форма проведення заняття	Завдання
		XIX – першої половини XX ст. (Марко Вовчок, Ольга Кобилянська, Леся Українка, Людмила Старицька-Черняхівська, Агатангел Кримський, Михайль Семенко, Гео Шкурупій, Микола Хвильовий, Ігор Костецький)
<p>Тема 8. Контрапункти життя і творчості Василя Стуса. Родовід. Рахнівка – Донецьк (Сталіно). Дитинство і психологічні травми. Формування світогляду, життєва позиція. Час інтелектуально насиченого і суперечливого навчання на історико-філологічному факультеті Сталінського державного педагогічного інституту. Морально-етичні імперативи. Студентство, армія, вчителювання. Київський період. Самовизначення. Участь у протесті на знак репресій над українською інтелігенцією в кіно-театрі «Україна»</p>	лекція, самостійна робота	<p>Виконання післялекційного завдання № 8 Прослухати композицію проєкту «Стус: Перехожий» «Донбас» (https://www.youtube.com/watch?v=X26Q98dNSqs). Як образи із цього твору демонструють ставлення Василя Стуса до місця, яке його сформувало?</p> <p><i>Альтернативний вид роботи:</i> переглянути художньо-документальний фільм «Просвітлої дороги свічка чорна. Пам'яті Василя Стуса» [режисер С. Чернілевський, 1992 р. URL: частина 1 https://www.youtube.com/watch?v=QsHhcSsypzI&t=1480s + частина 2 https://www.youtube.com/watch?v=hG_4nFcdfq0 + частина 3 https://www.youtube.com/watch?v=EghuqAgEiuw] і визначити іпостасі Василя Стуса у стрічці (він показаний як хто... + коментар до цих визначень)</p>
	практичне заняття	<p>№ 8 На занятті подивитися документальний фільм Олександра Авшарова і Світлани Рудюк «Ваш Василь» (2019) https://www.youtube.com/watch?v=xRrOnm_1p4Y (1.00.01). Окреслити умови, в яких довелося жити і творити Василю Стусу, його морально-етичну позицію, назвати причини неприйняття особистості Стуса тогочасною владою. Яким побачили образ Василя Стуса в документальному фільмі?</p>
<p>Тема 9. Василь Стус. Психічно-інтелектуальна сутність Василя Стуса. Мотивація і самоактуалізація творчої особистості. Художній потенціал прози Василя Стуса. Антиражимна інтенційність. Експресіоністична образність. Модус індивідуального етичного опору. Розкриття «біографії душі»</p>	лекція, самостійна робота	<p>Виконання післялекційного завдання № 9 Прослухати виконання поезії Василя Стуса Галиною Стефановою й Оксаною Цимбал (https://www.youtube.com/watch?v=PjjmKAbMldg + https://www.youtube.com/watch?v=7NFI3m_i718). Описати враження.</p> <p><i>Альтернативний вид роботи:</i> подивитися фільм-презентацію Романа Веретельника і Галини Стефанової «Людина без шкіри. Психотип Василя Стуса» в межах виставки «Василь Стус. Пам'ятаємо» (https://www.youtube.com/watch?v=mbfvcWYOIn8&t=1975s) і прокоментувати, у чому особливість психологічної конституції Василя Стуса?</p>
	практичне заняття	<p>№ 9 Обрати 3–4 твори із поетичної збірки Василя Стуса «Час творчості» (https://chtyvo.org.ua/authors/Stus_Vasyl/Tvory_Tom_2/). Прокоментувати змістову і</p>

Тема	Форма проведення заняття	Завдання
		сміслову наповненість обраних віршів. Якщо обрані вами оригінальні твори мають мистецькі інтерпретації (декламація акторами, відеопоезія, музика, театр тощо), то ознайомити з ними і дати оцінку
<p>Тема 10. Алла Горська та її український світ. Проти системи: монументальне мистецтво і трансформація образів. Нація, політика, смерть. Маріуполь і Донецьк як вагомні простори для творення української культури мисткинею та її творчим колом (Віктор Зарецький, Григорій Синиця, Галина Зубченко та ін.). Мистецтво шістдесятників: до джерел. Живопис і ткацтво, графіка. Стефанія Шабатура. Опанас Заливаха. Галина Севрук. Людмила Семикіна</p>	лекція, самостійна робота	<p>Виконання післялекційного завдання № 10</p> <p>Подивитися фрагмент документального фільму «Жевріння. Дерево життя» https://www.youtube.com/watch?v=br7KX9NC3ro (від початку до 10-ї хв). Над чим у Маріуполі працювала команда з Аллою Горською? Ваше враження від мозаїчної монументалістики.</p> <p><i>Альтернативний вид роботи:</i> подивитися документальний фільм «Пам'яті Алли Горської. Усім нам смерть судилася зарання» https://www.youtube.com/watch?v=64h7TpEmjg8 (19.45), програму «Дисидентка Алла Горська: хто і за що її вбив?» на каналі «Історія для дорослих» https://www.youtube.com/watch?v=f6CyMBIqhss (17.14) і випуск про Аллу Горську на каналі «Шалені авторки» https://www.youtube.com/watch?v=leEZZIqXAM (27.22). Чим вражає ця жінка-мисткиня?</p>
	практичне заняття	<p>№ 10</p> <p>На занятті подивитися документальний фільм Олени Левченко 2001 року «Алла Горська» https://www.youtube.com/watch?v=u52R7j7V8IU (19.36) + https://www.youtube.com/watch?v=RNqN1DhTUAc&t=1017s (19.38) + https://www.youtube.com/watch?v=kBXd13CuTQU (18.51). Що сформувало ідентичність Алли Горської та її позицію «немовчання»? Опишіть ваші враження від цієї творчої постаті</p>
<p>Тема 11. Мемуаристика шістдесятництва: больові точки і контрапункти становлення. «Птах піднебесний», «Люди не зі страху» Світлани Кириченко. Постаті Надії Світличної, Івана Світличного, Юрія Бадзя</p>	лекція, самостійна робота	<p>Виконання післялекційного завдання № 11</p> <p>Як трактувати метафору Світлани Кириченко «Люди не зі страху»?</p> <p><i>Альтернативний вид роботи:</i> подивитися випуск на каналі «Шалені авторки» про Світлану Кириченко https://www.youtube.com/watch?v=okweTw3TOJY (29.12) і фільм про Надію Світличну із документального циклу про шістдесятників https://www.youtube.com/watch?v=nIvzqiPq-Y&t=278s (12.41). Про що не мовчали ці жінки?</p>
	практичне заняття	<p>№ 11</p> <p>Опрацювати спогади про Івана Світличного – «Доброокий: Спогади про Івана Світличного» https://chtyvo.org.ua/authors/Svitlychna_Nadia/Dobrooky_Spohady_pro_Svitlychnoho/ (обрати кілька спогадів). Якою побачили у спогадах постать Івана Світличного, його</p>

Тема	Форма проведення заняття	Завдання
		морально-етичну позицію, світоглядні орієнтири? Чим Світличний так приваблював творчу молодь 60-х?
<p>Тема 12. Школа українського художнього перекладу і становленні нації. Микола Лукаш, Григорій Кочур, Борис Тен. «Націєтворчий» перекладацький проект. Як українські перекладади боролися з «колоніальним дзеркалом». Радянська редакторська цензура</p>	лекція, самостійна робота	<p>Виконання післялекційного завдання № 12 Подивитися «Григорій Кочур. Зустріч» https://www.youtube.com/watch?v=HMWH8SGwcgM (з 12.15 до 34.30). Враження від постаті Григорія Кочура.</p> <p><i>Альтернативний вид роботи:</i> переглянути «Історичну правду» «Микола Лукаш» https://www.youtube.com/watch?v=KdpSf4V8WVU&t=17s (24.57) і «Українець Микола Лукаш є найбільшим світовим перекладачем». Про книжку «Під зіркою Лукаша» https://www.youtube.com/watch?v=bztPQB1r3MQ&t=479s (27.32). Унікальна постать перекладача й особистості Миколи Лукаша, що маркує її?</p>
	практичне заняття	<p>№ 12 Прослухати лекцію літературознавця Ростислава Семкова «Дон Кіхот М. Лукаша – перлина українського перекладу» https://www.youtube.com/watch?v=DKgZCTVvg7M (1.02.32), прочитати кілька розділів (за вибором) із монографії: Савчин Валентина. Микола Лукаш – подвижник українського художнього перекладу. Львів: Літопис, 2014. 374 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Savchyn_Valentyna/Mykola_Lukash_-_podvyzhnyk_ukrainskoho_khudozhnoho_perekladu.pdf?, та ознайомитися з кількома перекладами (за вибором) https://chtyvo.org.ua/authors/Lukash/. Поміркувати на тим, у чому особливість перекладацької манери Миколи Лукаша</p>
<p>Тема 13. Сучасна українська література: українська ідентичність та її спотворення. Роман Тані Малярчук «Забуття». Романи Марини Гримич «Клавка», «Юра». Роман Василя Махна «Вічний календар». Роман Софії Андрухович «Амадока». Роман Степана Процюка «Місяцю, місяцю»</p>	лекція, самостійна робота	<p>Виконання післялекційного завдання № 13 До чого, на вашу думку, може призвести (або вже призводило) спотворення концепту «українська ідентичність»?</p> <p><i>Альтернативний вид роботи:</i> подивитися презентацію роману Василя Махна «Вічний календар» https://www.youtube.com/watch?v=QOrxtWimp8w (1.10.05). В чому полягає інтерес до роману Василя Махна</p>
	практичне заняття	<p>№ 13 Обговорення книжок сучасних українських письменників, есеїстів, публіцистів, журналістів тощо (також це може бути фільм, виставка чи будь-який інший культурний продукт сучасного українського митця), в яких прочитується тема української ідентичності чи від-</p>

Тема	Форма проведення заняття	Завдання
		бувається її спотворення. Кожен здобувач знайомить зі самостійно обраним автором і текстом, дає оцінку
<p>Модульна контрольна робота № 2</p>	самостійна робота	<p>Завдання 1</p> <p>Подивитися такі сюжети блогу «Обличчя Незалежності» журналістки Дарки Гірної про політику національної пам'яті, комуністичну окупацію України та видатних українців у ХХ ст.:</p> <p>1) Як убивали нашу ідентичність через видавничу сферу https://www.youtube.com/watch?v=ZqKtjGJGYTQ (16.54);</p> <p>2) «Нетворкінг» 1960–70-х, репресії проти українських хористів в СРСР та знищена справа Леопольда Яценка https://www.youtube.com/watch?v=tB-xJTsLwEk (14.24);</p> <p>3) Російський шовінізм під обгорткою «дружби народів» в СРСР https://www.youtube.com/watch?v=YAtJ1Pyz-e8 (14.10);</p> <p>4) «Українець» Чайковський, конфлікт у Київській консерваторії та генії української класики https://www.youtube.com/watch?v=G9TGDaCRn-M (14.04);</p> <p>5) Другий в Україні після Шевченка: що робити з пам'яттю про Пушкіна https://www.youtube.com/watch?v=phxhuTxCfKA (7.07). Які важливі питання української ідентичності та її знищення піднімає блогерка Дарка Гірна? Які механізми, на вашу думку, є найбільш дієвими у процесі реанімації ідентичності?</p> <p>Завдання 2</p> <p>Написати есей-роздум на тему «Українська ідентичність: самототожність і творча екзистенція» (1,5–2 сторінки) на матеріалі життя і творчості однієї чи кількох творчих особистостей другої половини ХХ – початку ХХІ ст. (Василь Стус, Алла Горська, Світлана Кириченко, Надія Світлична, Іван Світличний, Микола Лукаш, Григорій Кочур, Борис Тен, сучасні українські автори)</p>
Захист творчих робіт. Проєкт «Творча особистість популярно» – цей вид роботи передбачає, що здобувач на матеріалі життя і творчості одного з українських митців, що само-	самостійна робота	Представлення творчої роботи

Тема	Форма проведення заняття	Завдання
<p>визначився в українському культурному просторі³, готує захід (формат заходу має запропонувати свій, наприклад, літературна екскурсія, наукові читання для родини, нетривіальна лекція для людей похилого віку тощо), спрямований на популяризацію творця та його доробку, і проводить його для певної аудиторії. Здобувач має запропонувати власні творчі шляхи популяризації. Проведений захід має бути відзнятий (чи фото) або на нього слід запросити колег, а отже, обов'язкова умова – представлення роботи перед однокурсниками</p>		

---

³ Можна самостійно обрати постать або проконсультувавшись із викладачами.

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА СТОРИТЕЛІНГУ

Мета і завдання дисципліни

Мета: засвоїти базову теорію й опанувати практичні навички креативного письма: через історію емоційно, образно, максимально стисло і структуровано подавати інформацію, здатну викликати ефект естетичного задоволення.

Завдання: використовувати знання про специфіку креативного письма та набуті навички літературної творчості у професійній діяльності; креативно мислити, продукувати несподівані рішення і нові відкриття; володіти інструментами сторителінгу, технологіями створення літературно-художнього тексту.

ЗМІСТОВІ МОДУЛІ

Модуль 1. Ключові засади сторителінгу

Тема 1. Сторителінг як соціально-культурна активність. Важливість історії для людства: від античності до сьогодення. Різновиди та функції «розповідання історії» (література, музика, кіно, туризм тощо). Сторителінг як комплекс засобів для подачі потрібної інформації.

Тема 2. Огляд літератури. Джозеф Кемпбелл «Тисячолікий герой»: мономіф, психоаналіз, ініціація. Роберт Маккі «Оповідь»: ремесло; проблеми; імператив; завдання. Український досвід того, як навчити розповідати історії: Тетяна Стус, Ростислав Семків, Сергій Гаврилов та ін. Актуальні воркбуки.

Тема 3. Задум (ідея). Складові ідеальної ідеї (зрозумілість, актуальність, новизна). Комерційна ідея і базові потреби (Сергій Гаврилов). Тема, тематика. Контролююча ідея (Роберт Маккі). Центральна проблема. Головне питання, вектори проблематики. Моделювання художньої дійсності.

Тема 4–5. Фабула і сюжет. Герой. Мандрівка героя (Джозеф Кемпбелл). Структура оповіді і «трикутник» Маккі. Типи сюжетів за Р. Маккі. Сетінг оповіді. Обов'язкові фактори виразного сюжету.

Тема 6–7. Характеризація і характер. Протагоніст. Темперамент, зовнішність, характер, зацікавлення, вік, мовлення, вчинки, поведінка. Конфлікт. Типи конфлікту. Стадії розвитку конфлікту. Правила розвитку конфлікту.

Тема 8–9. Позасюжетні елементи композиції. Діалог і монолог. Намір, цілеспрямованість, правила ведення / створення розмови. Опис. Правила доречності застосування описів. Деталь. Авторський відступ.

Тема 10. Позатекстуальні елементи. Заголовок. Функції заголовків. Типи. Виразність. Присвята. Епіграф. Ономастичний простір тексту. Інтертекст. Тропи

та їх роль (метафора, алегорія, метонімія, оксюморон, епітет, гіпербола та ін.).
Художня комунікація.

ЛІТЕРАТУРА ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Анатомія письменниці: книжка-натхнення. Київ: Creative Women Publishing, 2021. 248 с.
2. Безпечний І. Теорія літератури. Київ: Смолоскип, 2009. 388 с.
3. Вендіг Ч. 250 фішок, що їх має знати письменник. Харків: Ранок: Фабула, 2019. 160 с.
4. Гаврилов С. Всі крапки над «І»сторією. Сторителінг для сценаристів, письменників та блогерів. Київ: Пабулум, 2019. 296 с.
5. Іванишин В. П. Нариси з теорії літератури. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 256 с.
6. Йогансен М. Як будується оповідання. Аналіз прозових зразків. *Йогансен М. Вибрані твори* / упоряд. Р. Мельників. Київ: Смолоскип, 2009. С. 550–668.
7. Лівін М. Сторителінг для очей, вух і серця. Київ: Наш формат, 2020. 184 с.
8. Літературознавча енциклопедія: в 2 т. / за ред. Ю. Коваліва. Київ: Академія, 2007.
9. Пиши сильно: практичні вправи, поради, теорія: воркбук. Київ: Пабулум, 2017. 240 с.
10. Семків Р. Як писали класики: поради, перевірені часом. Київ: Пабулум, 2016. 240 с.
11. Стус Т. Письмонавтика. Курс літературної творчості для дітей. Київ: Пабулум, 2017. 144 с.

ЗАВДАННЯ І МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ⁴

Післялекційне завдання № 1	Завдання до практичного заняття № 1
Визначте функцію <i>історії</i> у музичній композиції: KRUTЬ – Забери мене до себе на різдво (акустика) https://www.youtube.com/watch?v=NohawQggrJQ	Опишіть ту історію (книга, фільм, екскурсія, передача, усна оповідь, музична композиція, концерт тощо), яка на певному етапі вашого становлення вразила вас найбільше. Подумайте, що саме і чому вас у ній вразило? Обсяг – 1–2 с.
Матеріали до лекції	
Таня Рибак про #ВінницькіШтучки https://www.facebook.com/watch/?v=256311313063249 + https://www.facebook.com/100008133424492/videos/606529113904276	

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті, опрацьовують матеріал: Чому сторителінг потрібен всім? Як створити сильну історію – 4 правила | Projector (лекція Тетяни Поставної): https://www.youtube.com/watch?v=Wfgh2yNi_4w&t=50s; або: Як сторителінг змінює світ? Масовий і розумний контент – в чому різниця? | Projector: https://www.youtube.com/watch?v=KPV_ftu5sl0

Надсилають фото / скан чи аудіофайл опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

39

Післялекційне завдання № 2	Завдання до практичного заняття № 2
Подивитися фрагмент «Читанки» за «Оповіддю» Роберта Маккі: https://www.youtube.com/watch?v=kDiKRISOs_Q (від 2.02.30 до 2.05.40). Які, на вашу думку, ключові думки в коментарі Тетяни Микитенко? Розв'яжіть одну із них далі. Як ви вважаєте, яку саме історію важливо розповісти для нашого суспільства нині, про що вона?	Робота з книжкою «Анатомія письменниці» (2021). Кожен із здобувачів опрацьовує досвід однієї з письменниць, даючи відповідь на питання: про що йдеться? Які дає поради? Наскільки вважаєте дієвим те, що радить чи про що говорить авторка? Що зацікавило / привернуло увагу? Що із запропонованого готові використати в своєму можливому досвіді письма?
Матеріали до лекції	
ЧИТАНКА 41: «Оповідь» Роберта Маккі https://www.youtube.com/watch?v=kDiKRISOs_Q Влад Сторителер https://www.youtube.com/watch?v=NOBxrfUSaRs Anatoliy Dnistrovyi https://www.youtube.com/c/AnatoliyDnistrovyi/featured	

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті, опрацьовують матеріал: ЧИТАНКА 41: «Оповідь» Роберта Маккі. Тетяна Микитенко https://www.youtube.com/watch?v=kDiKRISOs_Q

⁴ **Увага!** Здобувачі вищої освіти, які працюють за індивідуальним графіком чи відпрацьовують (бо не були з певних причин на занятті), обирають завдання однієї із груп.

Надсилають фото / скан чи аудіофайл опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

Післялекційне завдання № 3	Завдання до практичного заняття № 3
Оберіть один художній фільм, визначте його задум (якою є відповідь на головне питання, поставлене автором)	Подивитися документальний фільм «З Отамановським по Вінниці» (2016): https://www.youtube.com/watch?v=bgF1qa8OdJM . Визначити коло тем і проблем, піднятих у фільмі. Розподілити їх на центральні, другорядні, побічні, аргументувати свій вибір; визначити їхні вектори (історична, національна, соціальна, побутова, психологічна тощо) та те, якими чином ці теми і проблеми взаємопов'язані
Матеріали до лекції	
https://padlet.com/olyapunina/ov25c472cmplnf7f	

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті, опрацьовують матеріал за схемою: <https://padlet.com/olyapunina/ov25c472cmplnf7f>

Надсилають фото / скан чи аудіофайл опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

Післялекційне завдання № 4	Завдання до практичного заняття № 4
Який складник «життя» героя домінує в головному персонажеві української народної казки «Змій»?	Робота зі складниками «мандрівки героя» (Джозеф Кемпбелл). Проаналізувати ключові пункти шляху героя української народної казки (https://shron2.chtyvo.org.ua/Ukrainskyi_narod/Ukrainski_narodni_kazky_vyd_1966.pdf ; https://chtyvo.org.ua/authors/Ukrainskyi_narod/Heroiko-fantastychni_kazky/): які складники є: 1. Виправа / вихід (поклик до мандрів + провісник / посланець або відмова від поклику + допомога надприродних сил / помічник / покровитель; перший поріг + грізний вартовий + «череву кита») → 2. Ініціація (шлях випробувань + жінка + примирення з батьком + найвища винагорода) → 3. Повернення (відмова від повернення або чарівна втеча + допомога зовнішніх сил + останній поріг + свобода жити); визначте тип героя; на які думки шлях героя наштовхує? Казки для аналізу: «Яйце-райце», «Царівна-жаба», «Кирило Кожум'яка», «Про богатиря Буха Копитовича», «Три брати», «Котигорошко», «Козак Мамарига», «Летючий корабель», «Тасмниця скляної гори», «Дерево до неба», «Іванко – цар звірят»
Матеріали до лекції	
Змій – українська народна казка https://www.youtube.com/watch?v=-dz7iyAXHM	

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті, опрацьовують матеріал: The Heroes Journey with Joseph Campbell <https://www.youtube.com/watch?v=XIY7eexaGCo>

Надсилають фото / скан чи аудіофайл опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

Післялекційне завдання № 5–6	Завдання до практичного заняття № 5-6
<p>Наведіть приклад лінійної чи нелінійної оповіді з художньої літератури. Прокоментуйте кілька реченнями</p>	<p>Робота з короткометражними фільмами за «трикутником» Роберта Маккі (сюжет). Проаналізувати сюжет кіноісторій як вибір подій і їхній дизайн в часі за «трикутником» Маккі: визначити характеристики і тип сюжету.</p> <p>Короткометражні фільми:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Марії Кондакової «Листопад» https://www.youtube.com/watch?v=kwxmcCgLuJ4 ▪ Аркадія Непиталука «Кров'янка» https://www.youtube.com/watch?v=HfdE6Qg7YSs ▪ Яни Антонець «П'ять хвилин» https://www.youtube.com/watch?v=8MuRg0RC0Ak ▪ Ірини Цілик «Помирн» https://www.youtube.com/watch?v=7cYQo3dxyf8 ▪ Оксани Артеменко «Ваня» https://www.youtube.com/watch?v=JY-e5bflx20 ▪ Марини Артеменко «Не менше 50 кг» https://www.youtube.com/watch?v=zQw6MuzMw9I ▪ Тараса Денисенка «Мій хлопчику» https://www.youtube.com/watch?v=nqUqSjKQ-pk
<p>Матеріали до лекції</p>	
<p>Таблиці, презентація, матеріал книги «Оповідь» (див. теку «матеріали до лекцій і практичних») → «Маккі_сюжет_сетінг»</p>	

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті, опрацьовують матеріал: Роберт Маккі. Оповідь, с. 49–95.

Надсилають фото / скан чи аудіофайл опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

41

Післялекційне завдання № 7–8	Завдання до практичного заняття № 7–8
<p>Наведіть приклади характерів у літературі, художніх фільмах (2–3). Прокоментуйте</p>	<p>1. Проаналізувати: а) характер персонажа-протагоніста (вибір, натиск, зміна) та його характеристикацію; б) визначити його головні риси; в) окреслити світ персонажа (за колами Маккі); г) визначити взаємини <i>протагоніст – об'єкт бажання</i> та їх «вирішення»:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Мультиплікаційний фільм Роберта Земекіса «Різдвяна історія» (2009) http://moviestape.net/katalog_multfilmiv/multfilm/424-rizdvjana-istorija.html / https://toloka.to/t97416 <p>2. Подивитися відео на ютуб-каналі «Влад Сторителер», присвячені персонажеві (Як створити персонажів https://www.youtube.com/watch?v=Bf_GUiLwYh0; Як прив'язати читача до ваших героїв https://www.youtube.com/watch?v=sVigPC5mD44&t=141s; Обережно з цими набридливими героями https://www.youtube.com/watch?v=WvTAIZXhYrM). Скласти перелік пропонованих порад. Наскільки ці поради вам видаються дієвими? Проілюструвати на прикладі одного художнього фільму, як діють (із запропонованих блогером) 2–3 інструменти сторителінгу щодо створення персонажа</p>
<p>Матеріали до лекції</p>	
<p>Таблиці, презентація</p>	

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті, опрацьовують матеріал: Роберт Маккі. Оповідь, с. 131–176. Надсилають фото / скан чи аудіофайл опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

Післялекційне завдання № 9	Завдання до практичного заняття № 9
Наведіть приклад ліричного монологу. Прокоментуйте	Проаналізувати діалоги і монологи у виставі Стаса Жиркова «Хлібне перемир'я» за драматичним твором Сергія Жадана (https://www.youtube.com/watch?v=A2HJoiMdBWs з 39.40 до 1.39.00 і з 2.00.00 до 3.06.20) за такими параметрами:
Матеріали до лекції	1) продемонструвати опозицію «Я – Ти» на тлі інших (діалог);
Таблиці, презентація	2) продемонструвати вплив чинників (суспільна ситуація, тематика, ідеологічна позиція, ставлення одне до одного) на діалогічне мовлення і визначити що саме цим увиразнено; 3) продемонструвати, як позалінгвістичні засоби вираження (інтонація, жести, міміка) доповнюють діалог; 4) визначити функції монологів, їхні різновиди; 5) висловити власну думку щодо того, наскільки діалог / монолог у виставі допомагає витворювати образи персонажів

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті, опрацьовують матеріал за презентацією.

Надсилають фото / скан чи аудіофайл опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

42

Післялекційне завдання № 10	Завдання до практичного заняття № 10
Наведіть приклад фільмів, де використано урбаністичний пейзаж. Прокоментуйте	Проаналізувати позасюжетні елементи опису і відступу в повнометражному документальному фільмі «Ваш Василь» (2019) Олександра Авшарова і Світлани Рудюк (https://www.youtube.com/watch?v=xRrOnm_1p4Y) за такими параметрами:
Матеріали до лекції	1) виявити інтер'єри й екстер'єри, визначити функції;
Таблиці, презентація	2) визначити типи пейзажів та їхні функції; 3) виявити портретні деталі та визначити їхні функції; 4) визначити різновиди авторських відступів; 5) висловити власну думку щодо того, наскільки доречно використані в стрічці описи і відступи (відповідно до правил: сенсорика, автентика, конкретика, точність, образність)

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті, опрацьовують матеріал за презентацією.

Надсилають фото / скан чи аудіофайл опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

Післялекційне завдання № 11	Завдання до практичного заняття № 11
<p>Наведіть приклад заголовків-головних персонажів, заголовків-тем (3 приклади). Прокоментуйте</p>	<p>Проаналізувати позатекстуальні елементи в творах для дітей Тані Стус «Де Ойра?» і Тані Поставної «Коли я була лисицею» за такими параметрами:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) визначити тип заголовка, функцію та розкрити його скомпресований зміст; 2) проаналізувати ономастичний простір тексту (антропоніми, топоніми), визначити їхню функцію; 3) виявити, як присвята (чи епіграф) прочитується в творі, визначити функцію; 4) визначити елементи інтертексту та їхні функції; 5) висловити власну думку щодо того, наскільки доречно обрана назва, імена персонажів
<p>Матеріали до лекції</p>	
<p>Таблиці, презентація</p>	

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті, опрацьовують матеріал за презентацією.

Надсилають фото / скан чи аудіофайл опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

Модульна контрольна робота

Завдання: подивитися художній фільм Мирослава Слабошпицького «Плем'я» (2014 <https://www.youtube.com/watch?v=pKWdcDRdZhI>; <https://ukrfilmy.com/947-plemia-2014.html>) або Олександра Денисенка «Тарас. Повернення» (2020, <https://www.youtube.com/watch?v=V0r5WNYKBTg>) та:

- 1) визначити задум / контролюючу ідею (якою є відповідь на головне питання, поставлене автором);
- 2) визначити коло тем і проблем, піднятих у фільмі;
- 3) проаналізувати сюжет кіноісторії як вибір подій і їхній дизайн в часі за «трикутником» Маккі: визначити характеристики і тип сюжету;
- 4) якою є ключова цінність у фільмі, чи відбувається зміна цінностей (22 бали).

Творча робота

Написання і представлення *історії* – літературної, медійної, рекламної тощо – з урахуванням усіх вимог до створення історії. Формат: на власний вибір. Обов'язковою умовою максимального зарахування балів є представлення історії колегам-здобувачам.

ОСНОВИ ЛІТЕРАТУРНОЇ ТВОРЧОСТІ

Мета і завдання дисципліни

Мета: отримання актуальних відомостей про літературу як вид мистецтва та літературний процес, вдосконалення навичок оперувати літературознавчими категоріями, засвоєння основ літературної творчості як феномену людської діяльності – її механізмів, природи, можливостей.

Завдання: усвідомити специфіку креативного письма та формування навичок літературної творчості; здатність до креативного мислення, що призводить до несподіваних рішень і нових відкриттів; усвідомити інструменти сторителінгу, технологій створення літературно-художнього тексту.

ЗМІСТОВІ МОДУЛІ

Модуль 1. Література як вид мистецтва, структура.

Теоретико-практичні основи літературно-художньої творчості як особливого художньо-креативного виду людської діяльності

Тема 1. Література як вид мистецтва. Сутність художньої літератури. Література в системі мистецтв. Функції літератури. Літературний твір як цілісність: духовний поетичний світ і матеріальний текст. Зміст і форма художнього твору. Художність літературного твору та його ознаки.

Тема 2. Художній образ. Класифікація образів. Образна природа художньої літератури.

Тема 3. Структура художнього твору. Зовнішня і внутрішня форми літературного твору. Зміст і смисл художнього твору.

Тема 4. Літературна творчість як феномен людської діяльності (механізми, природа, можливості). Психологічне й філософське підґрунтя художньої творчості як виду творчої діяльності. Нейрофізіологічні аспекти творчості. Роль у творчому процесі аналізаторної системи організму. Вища нервова діяльність і творчий процес. Емоції і почуття у творчості.

Тема 5. Психологічна мотивація і стимули творчості. Творчість як воля до влади, сублимація, як діалог зі світом, як утеча від дійсності та ін. Творча особистість письменника. Грані художнього таланту. Літературно-побутові чинники формування письменницького доробку.

Тема 6. Структура (в теоретичному і практичному аспектах) творчої постаті письменника. Точки взаємодії явищ «письменник» і «літературний процес». Фактори креативності різних письменницьких психотипів. Творчий процес. Теорії

стадійності творчого процесу. Чинники виникнення задуму. Натхнення. Робота над твором. Індивідуальний стиль письменника. Креативна індивідуальність. Формування індивідуального стилю. Світогляд.

ЛІТЕРАТУРА ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Безпечний І. Теорія літератури. Київ: Смолоскип, 2009. 388 с.
2. Білоус П. В. Вступ до літературознавства: навч. посіб. Київ: Академія, 2011. 336 с.
3. Білоус П. В. Психологія літературної творчості: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2014. 216 с.
4. Іванишин В. П. Нариси з теорії літератури. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 256 с.
5. Літературознавство: словник основних понять / пер. з нім. вид. Тернопіль: Богдан, 2008. 279 с.
6. Літературознавча енциклопедія: в 2 т. / за ред. Ю. Коваліва. Київ: Академія, 2007.
7. Моклиця М. Вступ до літературознавства: посібник для студентів філол. факультетів. Луцьк, 2011. 467 с.
8. Наєнко М. Інтим письменницької праці: літературно-критичні дослідження. Київ: ВЦ «Просвіта», 2013. 736 с.
9. Пуніна О. Самітний геній: Олесь Ульяненко: літературний портрет. Київ: Академвидав, 2016. 288 с.
10. Роменець В. А. Психологія творчості: навч. посіб. 3-тє вид. Київ: Либідь, 2004. 288 с.

ЗАВДАННЯ І МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ⁵

Післялекційне завдання № 1–2	Завдання до практичного заняття
Яку функцію для Вас як читача виконує поезія Сергія Татчина «Господи...» (див. після таблиці)	<p>Опрацювати есей і визначити, яким є бачення автора щодо сутності художньої літератури / функції літератури / ролі письменника / літературної «місії». Які думки видалися полемічними? Висловіть власні міркування і після виступу кожної з груп прокоментуйте колег:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ група 1, 6 – Андре Моруа. «Роль письменника у сучасному світі». URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Morua_Andre/Mystetstvo_i_zhyttia.pdf (с. 160–173); ▪ група 2, 4 – Альбер Камю. «Шведські бесіди». URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kamiu_Alber/Schaslyva_smert_Persha_liudyna.pdf? (читати фрагмент на с. 389–401); ▪ група 3, 5 – Василь Стус. «Зникоме розцвітання». URL: https://stus.center/p/znikome-roztsvitannia-7656 або https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fshron1.chtyvo.org.ua%2FStus_Vasyl%2FTvory_Tom_4.doc (с. 73–81)

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті, опрацьовують матеріал за підручником: https://shron1.chtyvo.org.ua/Bilous_Petro/Vstup_do_literaturoznavstva_Teoriia_literatury_Psykholohiia_literaturnoi_tvorchosti.pdf (с. 20–32) або за матеріалами зі списку літератури в силабусі (відповідну тему).

Надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

⁵ **Увага!** Здобувачі вищої освіти, які працюють за індивідуальним графіком чи відпрацьовують (бо не були з певних причин на занятті), обирають завдання однієї із груп.

***

Господи,
ну, хоч зрідка, Ти чуєш мене.
я зарані готуюся до Твого ужинку
і хочу попросити лише про одне:
як зіницю ока, бережи цю жінку.
можеш мені не вірити, але, їй-бо,
серед люду, ласого до жіночих сліз,
вона заслуговує на таку любов,
до якої я іще не доріс.
і дотепер вона має мене за бога,
але це, Ти ж знаєш, колись мине.
з-поміж інших чоловіків дай їй такого,
який у всьому перевершить мене.
голуб її і пестуй, люби й лелій,
пристав до неї неусипну сторожу,
щоб від краю до краю – на всій землі,
її не торкнулося ніщо вороже.
від вечора до рання і з рання до ночі
наглядай за нею, сповідай, пильнуй.
хай вона живе тільки так, як хоче, –
не свари її часто за цю вину.
здавалося б, що Тобі – до мене, до неї?
просто бережи її... і нічого більше.
я почувуюся вінницьким Енеєм,
що ніяк не спроможеться на достойні вірші.
слова не даються, як риба у воді,
як пташки у небі – полохливі, вільні.
мій український Божечку, я б хотів
написати про цю жінку з Тобою спільно.
ще нічого не сталося, нічого не скоїлось.
але якось тривожно між лівих ребер.
захисти її, Господи, своєю рукою, –
більше нічого не проситиму в Тебе.
ну, хіба що оцю перестиглу ніч,
із блискучими цятками над головою,
що буяє і квітне, – довір мені
розгортати цей безмір Чумацьким Сувоєм.

де б Твій коник щоразу губив підкову,
прямо серед неба – коштовну, гнуту.
і нехай я складу таку колискову,
щоб вона без неї не могла заснути.
а хто її тихенько для неї співатиме,
це питання, як водиться, вже не до мене.
навчи її оглядатися й забувати
все, що стосується нас – поіменно.
навчи її берегтися серед зваби й згуби,
поведи її за Собою у цій борні.
і коли я востаннє питатиму: «любиш?»,
врозуми її твердо
сказати
«ні».

Післялекційне завдання № 3–4	Завдання до практичного заняття
Визначте, які є образи (за класифікацією Василя Іванишина, яку додаю в матеріалах класу) у новелі Сергія Цюриця «Конфіденційна зустріч» (антологія «Опудало», с. 341–343)	Проілюструвати всі можливі варіанти образів за класифікацією Василя Іванишина на прикладі твору із антології «Опудало» (https://toloka.to/t48033): <ul style="list-style-type: none"> ▪ група 1–6 – Юрій Винничук «Роза Кнукельбаум» (с. 12–26)
Матеріали до лекції	
Дивимось читання поезій Сергія Жадана зі збірки «Антенa» (проект Театру на лівому березі #читаємо_Жадана #відчуваємо_Жадана #розуміємо_Жадана #чуємо_Жадана #пізнаємо_Жадана #цитуємо_Жадана): https://www.youtube.com/watch?v=-w5Vpc8hZe0 https://www.youtube.com/watch?v=6uqgVQP0_P8	

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті, опрацьовують матеріал за підручником: https://shron1.chtyvo.org.ua/Bilous_Petro/Vstup_do_literaturoznavstva_Teorii_literatury_Psykholohiia_literaturnoi_tvorchosti.pdf (с. 32–41) або за матеріалами зі списку літератури в силабусі (відповідну тему).

Надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

Післялекційне завдання № 5–6	Завдання до практичного заняття
Визначте, що це за складова структури твору: в антології «Квіти в темній кімнаті» (с. 397)	Проілюструвати всі можливі складові структури художнього твору на прикладі прози із антології «Квіти в темній кімнаті» (https://chtyvo.org.ua/authors/Danylenko_Volodymyr/Kvity_v_temnii_kimnati_Suchasna_ukrainska_novela/): <ul style="list-style-type: none"> ▪ група 1 – Юрій Андрухович «Зліва, де серце», с. 16–23. ▪ група 2 – Олександр Ірванець «Наш вожатий Фреді Крюгер», с. 166–173. ▪ група 3 – Євгенія Кононенко «Земляки на чужині», с. 174–184. ▪ група 4 – Євгенія Кононенко «Нові колготи», с. 184–192. ▪ група 5 – Олег Лишега «Квіти в темній кімнаті», с. 216–220. ▪ група 6 – Володимир Янчук «П’ятнадцять хвилин спокою», с. 406–409
Матеріали до лекції	
Дивимось фрагмент «Дім на сімох вітрах» (An Oleksandr Frazе-Frazenko film) 2015 https://www.youtube.com/watch?v=ZZ-WAdJ2y8g (до 8 хв)	

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті, опрацьовують матеріал за підручником: https://shron1.chtyvo.org.ua/Bilous_Petro/Vstup_do_literaturoznavstva_Teorii_literatury_Psykholohiia_literaturnoi_tvorchosti.pdf (с. 42–51) або за матеріалами зі списку літератури в силабусі (відповідну тему).

Надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

Післялекційне завдання № 7–8	Завдання до практичного заняття
Які, на вашу думку, основні характеристики креативної особистості (риса, компетентності, здібності)? Чому саме такі?	<p>Прочитати розділи книги Яна Парандовського «Алхімія слова» (https://chtyvo.org.ua/authors/Parandowski_Jan/Alkhimiia_slova/):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ група 1 – Покликання (с. 13–40). ▪ група 2 – Життя (с. 41–82). ▪ група 3 – Майстерня (с. 83–114). ▪ група 4 – Натхнення. Праця (с. 115–152). ▪ група 5 – Слово. Таємниці ремесла (с. 153–192). ▪ група 6 – Матеріал для літератури. У лабораторіях літератури (с. 193–238). <p>Під час заняття кожна група створює і представляє смислове гроно на основі прочитаного нею розділу (ключові слова, асоціації, міркування, тези до 10–12)</p>
Матеріали до лекції	
Дивимось фрагмент інтерв'ю з Наталкою Доляк https://www.youtube.com/watch?v=ncic1xdHy9I&t=1500s (з 19 до 24 хв)	

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті, опрацьовують матеріал за підручником: https://shron1.chtyvo.org.ua/Bilous_Petro/Vstup_do_literaturoznavstva_Teorii_literatury_Psykholohiia_literaturnoi_tvorchosti.pdf (с. 226–246) або за матеріалами зі списку літератури в силабусі (відповідну тему).

Надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

Післялекційне завдання № 9–10	Завдання до практичного заняття
Подивитися / послухати: Катерина Калитко, «Жити б тобі у цьому присілку з ним...» https://www.youtube.com/watch?v=fbo1eK1xANI . У чому вбачаєте загострене відчуття новизни авторки, прослухавши цю поезію?	<p>Кожна із груп дивиться / слухає інтерв'ю з письменницею Катериною Калитко:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ група 1 – https://www.youtube.com/watch?v=Z5DXXW9T0Ig ▪ група 2 – https://www.youtube.com/watch?v=Hy-zuBTXkGg ▪ група 3 – https://www.youtube.com/watch?v=sqNUNmzNSYw ▪ група 4 – https://www.youtube.com/watch?v=BoqzyWM28QI ▪ група 5 – https://www.youtube.com/watch?v=zG8Wf3ngrUU ▪ група 6 – https://www.youtube.com/watch?v=0i88tWldPLY <p>Також усі читають текст: Катерина Калитко: «Зі мною примус не працює – я не ламаюся» https://shoizdat.com/katerina-kalitko-zi-mnoiu-primus-ne-p/, і дивляться перформанс: <i>Иди на голос. Читання-перформанс, презентація збірки «Бунар» Катерини Калитко</i> https://www.youtube.com/watch?v=wnnKVVvpqKw.</p> <p>Під час заняття кожна група на основі побаченого і прочитаного намагається прокоментувати: – що є творчість для письменниці (творчість як...);</p>
Матеріали до лекції	
Дивимось: Катерина Калитко, «Домівка усе ще можлива...»	

Післялекційне завдання № 9–10	Завдання до практичного заняття
https://www.youtube.com/watch?v=lhe5mV77YBI	– якими є форманти її літературної творчості (творчий імпульс, творчі задуми, натхнення, творчий пошук і стан, що впливає на обрані теми / проблеми, творчий акт і процес, творчий експеримент, світогляд авторки, історія і життя творів)

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті, опрацьовують матеріал за підручником: https://shron1.chtyvo.org.ua/Bilous_Petro/Vstup_do_literaturoznavstva_Teorii_literatury_Psykholohiia_literaturnoi_tvorchosti.pdf (с. 247–292) або за матеріалами зі списку літератури в силабусі (відповідну тему).

Надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

Післялекційне завдання № 11–12	Завдання до практичного заняття
Сергій Татчин. Отак https://www.youtube.com/watch?v=hxHVyBjQsSo . Ваше враження від авторської манери виконання, образів твору, смисли	Написати есей / огляд / замітку / допис-враження про зустріч «Вінниця. Осінь. Поет».
Матеріали до лекції	Завдання для тих, хто не зміг взяти участь у зустрічі: ознайомитися з матеріалами про письменника Сергія Татчина (див. матеріали до лекції), його поезіями і написати есей на тему: «Вінниця. Осінь. Поет»
Програма «Три крапки» (гість – вінницький поет Сергій Татчин) https://www.youtube.com/watch?v=oDYogtWgqKs	
Особистість. Сергій Татчин https://www.youtube.com/watch?v=UeUew8rg7Zk Буковина. Культура. Сергій Татчин про любов і поезію https://www.youtube.com/watch?v=2XhJlaJoPwQ https://www.facebook.com/tatchyn.s	

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті, опрацьовують «Матеріали до лекції».

Надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

Модульна контрольна робота

1. Подивитися інтерв'ю з Юрком Іздриком (<https://www.youtube.com/watch?v=nhUXkvUwDIU>) і визначити на основі почутого:

- 1) що є для письменника творчість,
- 2) форманти літературної творчості Іздрика.

2. Визначити рівні актуалізації образності й види образів у повісті Юрка Іздрика «Острів КРК» (https://chtyvo.org.ua/authors/Izdryk/Ostriv_KRK_ta_inshi_istorii_zb/).

Творча робота

Психологічно-творчий портрет – творча робота, що передбачає створення портрета письменника під кутом зору психології творчості. Обраний автор має цікавити студентів-дослідників за такими параметрами: психологічні передумови творчості, джерела творчості, психоемоційна сфера, комплекси та їх вплив на творчість, задум твору, натхнення, робота над твором, індивідуальний стиль тощо. Для створення портрета такого типу необхідно користуватися літературно-публіцистичними матеріалами (листи, спогади, записи, щоденники тощо). Обсяг традиційного формату роботи – 15–20 с., список літератури – до 20 джерел. Можливі інші формати творчої роботи – на вибір здобувача (колаж, фільм, кліп, соцмережа та ін.).

ЛІТЕРАТУРНА РОБІТНЯ (ПОЕЗІЯ)

Мета і завдання дисципліни

Мета: засвоїти базову теорію творення поетичного твору (ліричного твору у віршованій формі) й опанувати практичні навички креативного письма – лірики як літературного роду, де акцент зроблено на визначальній ролі образу-переживання, емоційному й суб'єктивному началі.

Завдання: використовувати знання про специфіку креативного письма та набуті навички літературної творчості у професійній діяльності; створювати оригінальний літературно-художній продукт (епос, лірика, драма, есеїстика) у різних стилях, креативно мислити, продукувати несподівані рішення і нові відкриття.

ЗМІСТОВІ МОДУЛІ

Модуль 1. Основи створення поетичного твору

Тема 1. Лірика як рід літератури. Поетична форма мовлення. Особливості лірики. Ліричний герой. Об'єкт художнього пізнання в ліриці.

Тема 2. Лірика в історичному ракурсі. Жанрова специфіка, еволюція.

Тема 3. Версифікація. Засоби організації вірша: теоретичний аспект. Ритм, стопа, рима, римування, розмір, строфа.

Тема 4. Мова ліричного твору (тропи, поетичний синтаксис). Звукова організація поетичної мови.

Тема 5. Як писати поезію: поради сучасних українських письменників. Поезія як тема осмислення української блогосфери.

Тема 6–7. Робота з жанровою системою лірики. Робота з жанровою системою лірики. Стилізація, наслідування, пародія.

Тема 8. Робота з версифікацією.

Тема 9. Робота над створенням ліричного героя і ліричного сюжету.

Тема 10. Робота з засобами поетичного мовлення: тропи.

Тема 11. Робота з засобами поетичного мовлення: стилістичні фігури.

Тема 12. Поетичний твір письменників-авангардистів. Засоби виразності в ліриці сюрреалізму, футуризму, фігуративна поезія.

ЛІТЕРАТУРА ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Анатомія письменниці: книжка-натхнення. Київ: Creative Women Publishing, 2021. 248 с.
2. Білоус П. В., Левченко Г. Д. Вступ до літературознавства. Київ: Академ-видав, 2012. 364 с.
3. Білоус П. В. Теорія літератури. Київ: Академвидав, 2013. 328 с.
4. Дністровий А. Як писати поезію. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=dZ3Hwf4CSTY&list=PLIf13btkNbMhBwTkNqQI-f2pxKFmF5PTK>
5. Марко В. Аналіз художнього твору. 2-ге видання, виправлене. Київ: Академвидав, 2015. 256 с.
6. Пагутяк Г. Літературна освіта. URL: <http://surl.li/lejawa>
7. Сайт Олега Солов'я. URL: <https://www.oleg-solovey.com/>
8. Соловей О. Оборонні бої: Статті, рецензії, есеї / післямова О. Пуніної. Донецьк: Видавництво БВЛ, 2013. 428 с.
9. Соловей О. Утрачений погляд. Вінниця: Простір Літератури, 2018. 388 с.

ЗАВДАННЯ І МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ⁶

Післялекційне завдання № 1	Завдання до практичного заняття
<p>Як ви розумієте думку Василя Стуса: <i>«І думка така: поет повинен бути людиною. Такою, що повна любові, долає природне почуття зненависті, звільнюється від неї, як од скверни. Поет – це людина. Насамперед. А людина – це насамперед добродій»</i></p>	<p>Опрацювати есей Василя Стуса «Зникоме розцвітання»:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) визначити, яким є бачення Василя Стуса щодо сутності поета і поезії, процесу створення поетичного твору, в чому специфіка ліричного світу Володимира Свідзінського, як співіснують у ліриці розум і почуття, що є смисловим центром ліричного твору; 2) які думки есею видалися полемічними? Висловіть власні міркування.
Матеріали до лекції	
<p>Фрагмент із фільму: https://www.youtube.com/watch?v=0FORvui3N5g&t=7266s (з 51.57 хв до 1.00.04).</p> <p>Читання Галини Стефанової «Мені зоря сіяла нині вранці...»: https://www.youtube.com/watch?v=WneWVWYGDuU</p>	<p>Ознайомтеся з кількома ліричними творами Василя Стуса зі збірки «Час творчості». Чи можете проілюструвати ними думку <i>«Творити – чутися в клінічній ситуації»</i>? Обґрунтуйте.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Василь Стус. «Зникоме розцвітання». URL: https://stus.center/p/znikome-roztsvitannia-7656 або https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fshron1.chtyvo.org.ua%2FStus_Vasy1%2FTvory_Tom_4.doc (с. 73–81); ▪ Василь Стус. Час творчості. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Stus_Vasy1/Tvory_Tom_2/

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті: опрацювати розділ «Місія поета в осмисленні Василя Стуса» у праці Маргарити Єгорченко: https://chtyvo.org.ua/authors/Yehorchenko_Marharyta/Kontseptsiia_poetychnoi_tvorchosti_Vasylia_Stusa_konteksty_rozuminnia/ (с. 116–132).

Надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

Післялекційне завдання № 2	Завдання до практичного заняття
<p>Якою є сугестивність ліричного твору Володимира Сосюри «Коли потяг у даль загуркоче...» (звернення до емоційної сфери, до підсвідомості, вплив на волю і почуття людини, навіювання) у вашому випадку?</p>	<p>Ознайомитися з лірикою Володимира Сосюри (збірки «Осінні зорі», «Місто», с. 55–113 https://chtyvo.org.ua/authors/Sosiura/Vybrani_tvory_u_dvokh_tomakh_Tom_I/).</p> <p>Проілюструвати кілька ознак (5–6) ліричного твору на прикладі поезій із цих збірок, навести</p>
Матеріали до лекції	
<p>Володимир Сосюра. Українська література в іменах https://www.youtube.com/watch?v=prjp11YIAAU&t=95s</p>	

⁶ **Увага!** Здобувачі вищої освіти, які працюють за індивідуальним графіком чи відпрацьовують (бо не були з певних причин на занятті), виконують і завдання практичного заняття, і післялекційне, й опрацьовують матеріал у розділі після таблиці.

Післялекційне завдання № 2	Завдання до практичного заняття
Володимир Сосюра – Такий я ніжний, такий тривожний... https://www.youtube.com/watch?v=GYL55MDuKCQ Сосюра. Даб шансон (Fokstroty) https://www.youtube.com/watch?v=xx5LbYgXi4c	прикладні типи ліричного суб'єкта (див. матеріал лекції)

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті: опрацьовують матеріал лекції за наданими матеріалами (презентація, відео до лекції).

Надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

Післялекційне завдання № 3	Завдання до практичного заняття
Опишіть враження від однієї із варіацій прослуханих творів, які були покладені на музику, чи варіацій пісні у сучасному виконанні. Див. нижче (матеріали до лекції)	Поміркуйте: 1) які стійкі поетичні прийоми (паралелізм, символіка, епітет та ін.) є у таких народних піснях: «Чорноморець, матінко...» https://nashe.com.ua/song/13994 + https://www.youtube.com/watch?v=N6aCAdrYTtg ; «Чорна рілля ізорана, гей, гей...» https://nashe.com.ua/song/1285 + https://www.youtube.com/watch?v=ZSYtacmNTmw ;
Матеріали до лекції Ой на горі вогонь горить (текст пісні) https://nashe.com.ua/song/13008 Гнат Хоткевич «Ой на горі вогонь горить...» https://www.youtube.com/watch?v=5XUxOeo25qg Хорея козацька «Ой на горі вогонь горить...» https://www.youtube.com/watch?v=K3zvKVPkhpA ДахаБраха – Козак / DakhaBrakha – Kozak https://www.youtube.com/watch?v=gRNOb_8RKbU Шевченко Т. Зоре моя вечірняя http://litopys.org.ua/shevchenko/shev203.htm Діана Петриненко – Зоре моя вечірняя https://www.youtube.com/watch?v=yjEIPiRA1yQ #09. КОМУ ВНИЗ – 3 «КНЯЖНИ». ЗОРЕ МОЯ ВЕЧІРНЯЯ https://www.youtube.com/watch?v=gНарvuaZI5w Іван Козловський. «Дивлюсь я на небо...» (Михайло Петренко) https://www.youtube.com/watch?v=KnsE9mBSp-U Шевченко Т. Думка http://litopys.org.ua/shevchenko/shev107.htm Леся Українка «Східна мелодія» https://www.l-ukrainka.name/uk/Verses/DumyIMrii/KrymskiVidguky/SxidnaMelodija.html Володимир Свідзінський – Загудів трамвай https://www.youtube.com/watch?v=otasccqx3Rk	
	2) які фольклорні ознаки містять літературні пісні: Шевченко Т. «Ой люлі, люлі, моя дитино...» http://litopys.org.ua/shevchenko/shev258.htm + https://www.youtube.com/watch?v=RyMqJfUYXU ; Симоненко В. «Лебеді материнства» http://surl.li/fgcrwa ; 3) які ознаки вказують на те, що твори є медитаціями: Василь Стус. «Гойдається вечора зламана віть...» https://stus.center/p/title-576 + https://www.youtube.com/watch?v=NyE-M60EmVk ; Василь Стус. «На Лисій горі догоряє багаття нічне...» http://poetyka.uazone.net/stus/stus08.html + https://www.youtube.com/watch?v=hPNCOKORqaE

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті: опрацьовують матеріал лекції за наданими матеріалами (презентація, відео до лекції).

Надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

Післялекційне завдання № 4	Завдання до практичного заняття
Спробуйте визначити на слух тип римування: Сергій Жадан «Жінка з чорним як земля волоссям» https://www.youtube.com/watch?v=UuWxSptU13U	Груповий розгляд поетичних текстів Сергія Жадана, аналіз засобів організації вірша. Визначити: типи рими, римування, строфи та розмір. Увага! Здобувачі, які працюють самостійно, можуть обрати будь-який ліричний твір Сергія Жадана для аналізу
Матеріали до лекції	
#відчуваємо_Жадана Володимир Кравчук https://www.youtube.com/watch?v=N0ZmAEiTAg4&t=36s #відчуваємо_Жадана Костянтин Костишин в проєкті до прем'єри вистави «Хлібне перемир'я» https://www.youtube.com/watch?v=GZ5AIV-t9Ok&t=2s #відчуваємо_Жадана Галина Корнєєва https://www.youtube.com/watch?v=Nn74QmrltC0	

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті: опрацьовують матеріал лекції за наданими матеріалами (презентація, відео до лекції).

∞

Надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

Післялекційне завдання № 5	Завдання до практичного заняття
На якому прийомі розбудовано образність вірша «Мухомори» Івана Андрусяка?	Визначити у ліричних творах для дітей Івана Андрусяка в поетичній збірці «Лякація»: 1) тропи; 2) стилістичні фігури та прийоми; 3) риторичні фігури; 4) прийоми звукової організації поетичної мови (засіб, прийом і приклад, функція)
Матеріали до лекції	
Іван Андрусяк / #ЖивіПисьменники https://www.youtube.com/watch?v=URdVxwj0jic	

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті: опрацьовують матеріал лекції за наданими матеріалами (презентація, відео до лекції).

Надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

Післялекційне завдання № 6	Завдання до практичного заняття
<p>Яка з порад Анатолія Дністрового вам імпонує найбільше (ЯК ПИСАТИ ПОЕЗІЮ: ПЕРШІ КРОКИ Дністровий Майстер-клас Частина 1 https://www.youtube.com/watch?v=dZ3Hwf4CSTY&list=PLIf13btkNbMhBwTkNqQI-f2pxKFmF5PTK) і чому</p>	<p>Ознайомитися з міркуваннями Анатолія Дністрового:</p> <p>1) ЯК ПОЧАТИ В ЛІТЕРАТУРІ Holzwege Ep4 https://www.youtube.com/watch?v=LkYQXywcoCU&list=PLIf13btkNbMhBwTkNqQI-f2pxKFmF5PTK&index=2 (29.37);</p> <p>2) ГОВОРИТЬ І МОВЧИТЬ АВТОР Holzwege Ep8 https://www.youtube.com/watch?v=1vfP4_VCs0I&list=PLIf13btkNbMjCLr46KnWcbFZ-ft-e-CDE&index=8 (27.00). Після перегляду подумайте над тим, наскільки доречні поради дає блогер щодо «перших кроків» у літературі (що для цього потрібно і чому), що він думає про літературу з позиції особистого життя автора, його внутрішнього світу. Які думки Анатолія Дністрового видалися такими, що вам імпонують, / доречними / полемічними? Висловіть власні міркування</p>
<p>Матеріали до лекції</p>	
<p>ЛНИВИ ОСЛИКИ ЧАСУ Дністровий поезія випуск 1 https://www.youtube.com/watch?v=w3Zr9w1V--k</p> <p>ОДНІЙ СТАРЕНЬКІЙ БАБУСІ Дністровий поезія випуск 10 https://www.youtube.com/watch?v=vYTGZEy0agc</p> <p>ДНІСТРОВИЙ. НЕРОЗРИВНЕ поезія випуск 11 https://www.youtube.com/watch?v=Tb51j1-91y0</p> <p>Анатолій Дністровий. Жовта Імла: Поезії, поема / Бібліотека альманаху «Кальміюс». Донецьк: Видавнича агенція «OST», 2001. 80 с. https://www.oleg-solovey.com/_files/ugd/27809c_2f6dad40e63b4e0fbe73295799f11dba.pdf</p> <p>Дністровий Анатолій. Спостереження: Поезії / Бібліотека альманаху «Кальміюс». Донецьк: Норд-Прес / Видавнича агенція «OST», 2002. 44 с. https://www.oleg-solovey.com/_files/ugd/27809c_c55f441251f34bc6bd838f796a709b9a.pdf</p> <p>ДНІСТРОВИЙ. РОЗМОВА З ЮРІЄМ МАТЕВОЦУКОМ ПРОЄКТ «ПОСЕСТРИ. ЧАСО-ПИС» Інтерв'ю https://www.youtube.com/watch?v=Kb6xF1u_whQ</p> <p>Anatoliy Dnistrovyi https://www.youtube.com/c/AnatoliyDnistrovyi/videos</p> <p>ЯК ПИСАТИ ПОЕЗІЮ: ПЕРШІ КРОКИ Дністровий Майстер-клас Частина 1 https://www.youtube.com/watch?v=dZ3Hwf4CSTY&list=PLIf13btkNbMhBwTkNqQI-f2pxKFmF5PTK (39.33)</p>	

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті: опрацьовують матеріал до лекції.

Надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

Післялекційне завдання № 7	Завдання до практичного заняття
<p>Що і на якому рівні пародіюється у вірші «Любіть!» Олександра Ірванця?</p> <p>Любіть Оклахому! Вночі і в обід, Як неньку і дедді достоту. Любіть Індіану. Й так само любіть Північну й Південну Дакоту.</p>	<p>Здійснити свідоме наслідування (стилізація, пародія, бурлеск, трагестія) ліричного твору (обрати кілька складників: жанр, версифікація, лексика і семантика, художні засоби і прийоми, образи, мотиви, смисли). Поясніть: що саме і з якою метою ви наслідували.</p>

Післялекційне завдання № 7	Завдання до практичного заняття
<p>Любіть Алабаму в загравах пожеж, Любіть її в радощі й біди. Айову любіть. Каліфорнію теж. І пальми крислаті Флоріди.</p> <p>Дівчино, хай око твоє голубе, Та не за фізичній вади – Коханий любити не стане тебе, Коли ти не любиш Невади.</p> <p>Юначе! Ти мусиш любити стократ Сильніше, ніж любиш кохану, Колумбію-округ і Джорджію-штат, Монтану і Луїзіану.</p> <p>Любити не зможеш ти штатів других, Коли ти не любиш по-братськи Полів Аризони й таких дорогих Просторів Аляски й Небраски.</p> <p>Любов цю, сильнішу, ніж потяг до вульв, Плекай у душі незникому. Вірджінію-штат, як Вірджінію Вулф, Люби. І люби – Оклахому!..</p>	<p>Василь Симоненко * * *</p> <p>Коли б тобі бажав я сліз, і муки, І кари найстрашнішої бажав, Я б не викручував Твої тендітні руки І в хмурім підземеллі не держав.</p> <p>Ні, я б не став тебе вогнем палити, З тобою б розквитався без жалю: Я б побажав тобі когось отак любити, Як я тебе люблю!</p> <p>***</p> <p>Ти знаєш, що ти – людина. Ти знаєш про це чи ні? Усмішка твоя – єдина, Мука твоя – єдина, Очі твої – одні.</p> <p>Більше тебе не буде. Завтра на цій землі Інші ходитимуть люди, Інші кохатимуть люди – Добрі, ласкаві й злі.</p>
Матеріали до лекції	
<p>О. Чупа. це листопад, дитино (Поезія) https://www.youtube.com/watch?v=JUH5r2ijj4I&list=PL47_m_Ga4AedSstrgY3dXn2uTQ3tjMQeR&index=5</p> <p>Сергій Жадан Кожного разу коли вони зустрічалися https://www.youtube.com/watch?v=L1WWt9kqW2g</p> <p>Маковецька & Трофимчук – Червона калино https://www.youtube.com/watch?v=P3LZaH1tYNQ</p> <p>Червона калино, чого в лузі стоїш https://homin.etnoua.info/novyny/chervona-kalyno-choho-v-luzi-stojish/</p> <p>Чорна В. НЕП: Збірка віршів / Варвара Чорна. – Вінниця: Простір Літератури, 2020. 44 с. https://www.oleg-solovey.com/_files/ugd/27809c_4dd73a8c03b84ed9b3e917f9457edf5d.pdf</p> <p>Микола Вінграновський «Цю жінку я люблю» https://www.youtube.com/watch?v=e5sNqGoyZ2U&list=PLQdFjh-_UitPWEFwYCYNGzUK_RNHKMamx&index=2</p> <p>6 квітня 2011. Сергій Жадан в Луганську. Переваги... https://www.youtube.com/watch?v=hVIFCljbgAg</p>	<p>Сьогодні усе для тебе – Озера, гаї, степи. І жити спішити треба, Кохати спішити треба – Гляди ж не проспий!</p> <p>Бо ти на землі – людина, І хочеш того чи ні – Усмішка твоя – єдина, Мука твоя – єдина, Очі твої – одні</p>

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті: опрацьовують матеріал до лекції.
Надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

Післялекційне завдання № 8	Завдання до практичного заняття					
<p>Подивіться сюжет про письменницю та художницю Емму Андієвську: https://www.youtube.com/watch?v=I_HnsjkVDpM. Як читати її поетичні твори?</p>	Написати сонет за такими параметрами:					
<p>Матеріали до лекції</p> <p>Качуровський І. Строфіка https://diasporiana.org.ua/literaturoznavstvo/1055-kachurovskiy-i-strofika/ (с. 149–183). Микола Зеров. Три сонети. Читає Вадим Василенко https://www.youtube.com/watch?v=Y9EMFrkoWy8 Емма Андієвська, Спокуси Св. Антонія, Сонет I https://www.youtube.com/watch?v=0mYMphwVsf4 Татчин С. Півсонети http://maysterni.com/publication.php?id=31464</p>	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	а
	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	б
	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	а
	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	б
	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	а
	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	б
	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	а
	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	б
	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	в
	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	в
	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	д
	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	е
	— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	е
— / —	— / —	— / —	— / —	— / —	д	
	<i>Допоміжні матеріали:</i>					
	Словник (перевірити наголоси): https://lcorp.ulif.org.ua/dictua/					
	Енциклопедія рим: http://rymu.in.ua/s/dym					

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті: опрацьовують матеріал до лекції.
Надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

Післялекційне завдання № 9	Завдання до практичного заняття
<p>Висловіть власні міркування: чому із жанрами балади, поеми, байки в наш час не працюють відомі письменники?</p>	<p>Переробіть одну байку Сквороди (https://shron1.chtyvo.org.ua/Skovoroda/Tvory_u_2_tomakh_Tom_1.pdf, с. 103–130):</p>

Післялекційне завдання № 9	Завдання до практичного заняття
<p align="center">Матеріали до лекції</p>	
<p>Шевченко Т. Тополя http://litopys.org.ua/shevchenko/shev112.htm Мультифільм «Тополя» за поемою Т. Г. Шевченка (1996) https://www.youtube.com/watch?v=w322s7TPu0c Іван Драч «Балада про соняшник» Марта Адамчук Слухай https://www.youtube.com/watch?v=KnfpGORh8_o Шевченко Т. Гайдамаки http://litopys.org.ua/shevchenko/shev117.htm «Гайдамаки» Тарас Шевченко. Музика Кирила Стеценка. Оркестр Львівської філармонії https://www.youtube.com/watch?v=D4GPEBNSSEDg&t=1381s (слухаємо з 2.15 хв)</p>	<p>1) за допомогою засобів організації вірша, зробіть її віршованою: силаботонічна система віршування (хорей / ямб чи дактиль / амфібрахій / анапест), строфа – катрен, рима – окситонна і парокситонна, римування – перехресне / суміжне / кільцеве; 2) додайте засоби ліризації оповіді (наприклад, риторичні запитання й вигуки, звернена до героя розповідь, ліричні повтори, експресивні епітети й метафори, певна тональність як взаємодія низки інтонаційних тем, ліричний відступ, емоційний коментар тощо). Прокоментуйте зроблені зміни</p>

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті: опрацьовують матеріал до лекції.

Надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

Післялекційне завдання № 10	Завдання до практичного заняття
<p>Поміркуйте, який це тип верлібру: Катерина Калитко, «Домівка усе ще можлива...» https://www.youtube.com/watch?v=lhe5mV77YBI&t=1s</p>	
<p align="center">Матеріали до лекції</p>	
<p>Соловей О. Конуси і дирижаблі: Збірка поезій. Донецьк: Видавнича агенція «OST», 2006. 56 с. https://www.oleg-solovey.com/_files/ugd/27809c_5637ec4e22a7478f8d4e2143edaee0e1.pdf Олег Соловей. Живі і Мертві: Вірші 2004–2007 рр. Донецьк: Видавнича агенція «OST», 2007. 140 с. https://www.oleg-solovey.com/_files/ugd/27809c_dccf03838d08432ab84316b190c26dde.pdf Олег Коцарев: ведмідь Телефоненко https://www.youtube.com/watch?v=5aHqMj4DX-U Любов Якимчук: про таких кажуть – голі https://www.youtube.com/watch?v=xyusKHGQjys&list=PLflbvfgQ55-K1oKAXsaYkGwm5hIwve8UW&index=34 Богдана Матіяш та Костянтин Москалець на Книжковому Арсеналі 2018 https://www.youtube.com/watch?v=gQtbCnAgS6k</p>	<p>Опрацювати верлібри у збірці Катерини Калитко «Орден Мовчальниць»: 1) виявити 4–5 верлібрів у книжці та визначити їхні типи, аргументувати (вказати на ознаки того чи іншого типу); 2) проаналізувати один із верлібрів за такими параметрами: художні образи, поетичні засоби і прийоми, смисли, які відчитуються</p>

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті: опрацьовують матеріал до лекції.

Надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

Післялекційне завдання № 11	Завдання до практичного заняття
<p>Подивитися проєкт: Кость Шишко. «Писанки» (поезомалярство) https://www.youtube.com/watch?v=anLhDgCGE_4 Висловіть враження від такого типу експерименту</p>	<p>Створіть два експериментальних вірша (на вибір: поезомалярство, паліндром, фігурна поезія, абетковий вірш, акровірш, анаграма, анациклічний вірш тощо), прокоментуйте обрану форму та закладений у неї зміст</p>
<p>Матеріали до лекції</p> <p>Величковський І. Твори https://chtyvo.org.ua/authors/Velychkovskyi_Ivan/Tvory_zbirka/ Шкурупій Г., король футуроперій. Психетози: вітрина третя. Київ: Panfuturysty, 1922. [28] с., [2] л. ілюстр. https://chtyvo.org.ua/authors/Shkurupii/Psykhetozy_vitryna_tretia/; https://shron1.chtyvo.org.ua/Shkurupii/Psykhetozy_vitryna_tretia.pdf</p>	

Здобувачі, яких не було на лекційному занятті: опрацьовують матеріал до лекції.

Надсилають фото чи скан опрацьованого матеріалу + виконане післялекційне завдання.

Модульна контрольна робота

Завдання:

1) Подивитися інтерв'ю з поеткою Катериною Калитко <https://www.youtube.com/watch?v=0GC2SgyuAaM> та прокоментувати, з чого почалася *поезія* в житті письменниці, які *досвіди* осмислює Катерина Калитко в поезії; ваше враження від авторки як оповідачки-особистості, які думки поетки наштовхують вас на власні рефлексії.

2) Визначити у ліричному творі: типи рими, римування, строфи та розмір:

Наталка БІЛОЦЕРКІВЕЦЬ

* * *

Де мушля, ніби вухо, на піску
передчуває осені прихід,
в напівзруйнованім чагарнику
реліквій літніх догниває слід.
Між сигаретних пачок і шприців –
то зламане, то зігнуте стебло.
І на широкій західній ріці
гниє останнє золоте тепло.
Хто сильний, той ламається; слабкий –
він тільки гнеться, щоб устати знов;
і все, що треба – тільки дві руки:
розсунуть слід гумових підшов.
Я також маю дві руки свої
і зір, що гасне, дивлячись на Схід,
і слух, що чує лиш слова Твої,
як мушля чує корабельний слід.

3) Здійснити свідоме наслідування (стилізація, пародія, бурлеск, травестія) ліричного твору та пояснити, що саме і з якою метою ви наслідували.

Олег КОЦАРЕВ

ГІМН

Я тупо їм.
Я знову з ним –
Із неминучесамогонним,
Дахасто-дерев'яним
Харковом,
Мабуть-таки моїм.

4) Вказати на ознаки верлібру, визначити його тип і проаналізувати за такими параметрами: художні образи, поетичні засоби і прийоми, смисли, які відчитуються.

Василь МАХНО

* * *

Петрові Морозу

український поет

мусить писати римовані вірші
пішли ви...

тягти на собі черепашу ношу викривленої історії
хвороби з підозрою на алкоголізм

хоч

можна о 12-й вночі вповзти у мушлю майстерні
приятеля і пити з ним до ранку закушуючи запахом свіжої олійної фарби і
тирси підрамників
забувши зателефонувати дружині, так, про всяк випадок...

зранку стовбичити біля магазину разом із воронням яке чорними гудзиками
пришите до пальта снігу
і як дадаїст вправлятися з коренями слів доходячи до повного абсурду
– алкоголь продають з 11-тої –

знати що естетика трикутних кіл і еліптичних квадратів замкнеться у
чорному квадраті
– а в очах чорніє насправді –

читати спеціальну літературу про алкоголізм – і дивуватись скільком із
наших не пощастило

згадати що шевченко також був...
і півгодини бути щасливим від порівняння

не згадуючи:

бодлера – квітникаря

верлена – рембо – паризьких богемників

еліота – банкіра ялової землі

павнда – радіокоментатора і психа (на переконання американських
військових)

на ріках вавилонських уже нічого не висидиш
– бо ти не квочка –

на берегах сени: 14 тисяч художників намалюють аби продати
джоконду: голу чи з бородою – байдуже
аби не впізнав її да вінчі – *він не знав про copyright* –

на межиріччі гудзону та іст-ривер – *поетом у нью-йорку* – голубом
небесним –
знаєш з останніх вістей що 138 тисяч наркоманів тричі на день займаються
голкотерапією –
а гомосексуалісти та лесбійки – брати і сестри милосердя – любов'ю до
ближнього
а гебреї чекають на месію
що ж залишається:
несплачені борги
виклик до суду
квиток до белграда
– ручка – папір
– засохле чорнило – чорна кров комп'ютера –
і ця наркотична залежність: записувати слова
– коли морфологія схожа до морфію –
чи не боїшся передозувати?
– питають –
бо кохаються у мистецтві одноразових шприців
із засохлою людською кров'ю

5) Написати вірш на 6–8 рядків, осмислюючи в ньому мотиви «дім», «додому» чи «бездомність», за такими параметрами: розмір – амфібрахій, рима – парокситонна, римування – перехресне.

Творча робота

Проект «Написання і представлення поезії» – елегія, сонет, пісня, ода тощо – з урахуванням усіх вимог до створення ліричного твору. Формат: на власний вибір. Обов'язковою умовою максимального зарахування балів є представлення поетичних текстів (до 5-ти) та їхнього самоаналізу колегам-здобувачам.

ДЛЯ НОТАТОК

Навчальне видання

Пуніна Ольга Василівна

Соловей Олег Єгенович

**ЛІТЕРАТУРНІ ДИСЦИПЛІНИ
ЗА ВИБОРОМ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Методичні вказівки для здобувачів вищої освіти
ОС «Бакалавр» та ОС «Магістр»

Редактор О. А. Солдатова
Технічний редактор Т. О. Важеніна-Гопрак

Підписано до друку 03.02.2025
Формат 60×84/16. Папір офсетний.
Друк – цифровий. Умовн. друк. арк. 3,95.
Тираж 30. Зам. 3.

Донецький національний університет імені Василя Стуса
21021, м. Вінниця, 600-річчя, 21
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру
серія ДК № 5945 від 15.01.2018